

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2018/93

Karar Sayısı : 2021/69

Karar Tarihi : 13/10/2021

R.G. Tarih-Sayısı : 15/12/2021-31690

İPTAL DAVASINI AÇAN: Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Engin ALTAY, Özgür ÖZEL, Engin ÖZKOÇ ile birlikte 113 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU: 1/2/2018 tarihli ve 7076 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un;

A. 3. maddesiyle 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na eklenen geçici 17. maddenin birinci fıkrasında yer alan "...Fondan..." ibaresinin,

B. 4. maddesiyle 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 160. maddesine eklenen dördüncü fıkrada yer alan "...yahut sair yöntemlerle..." ibaresinin

C. 8. maddesiyle 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 26. maddesinin (8) numaralı fıkrasının;

1. Değiştirilen birinci ve ikinci cümlelerinin,

2. Üçüncü cümlesinin yürürlükten kaldırılmasının,

3. Beşinci cümlesine eklenen "...veya bu Kanunun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca yayınlarına devam eden..." ibaresinin

Ç. 10. maddesiyle 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 149/A maddesinin yürürlükten kaldırılmasının,

D. 11. maddesiyle 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 20. maddesinin (1) numaralı fıkrasının değiştirilen ikinci cümlesinin,

Anayasa'nın 2., 15., 26., 28., 36., 40., 60., 65., 67., 79., 121., 125., 129. ve 167. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

I. İPTALİ İSTENEN VE İLGİLİ GÖRÜLEN KANUN HÜKÜMLERİ

A. İptali İstenen Kanun Hükümleri

Kanun'un iptali talep edilen kuralların da yer aldığı;

1. 3. maddesiyle 4447 sayılı Kanun'a eklenen geçici 17. maddenin birinci fıkrası şöyledir:

"31/12/2017 tarihine kadar işe alınan her bir sigortalı için geçerli olmak üzere, 1/2/2017 tarihinden itibaren özel sektör işverenlerince Kuruma kayıtlı işsizler arasından işe alınanların; işe alındıkları tarihten önceki üç aya ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olmaları ve 2016 yılı Aralık ayına ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerindeki sigortalı sayısına ilave olmaları

*kaydıyla işe alındıkları tarihten itibaren 31/12/2017 tarihine kadar geçerli olmak üzere sigortalının aylık prim ödeme gün sayısının 22,22 TL ile çarpılması sonucunda bulunacak tutar, bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri sigortalı hisseleri dahil tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle işverene destek ödemesi yapılır ve destek tutarı **Fondan** karşılanır.”*

2. 4. maddesiyle 5411 sayılı Kanun’un 160. maddesine eklenen dördüncü fıkra şöyledir:

*“(Ek fıkra: 2/1/2017-KHK-687/4 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7076/4 md.) Bankacılık mevzuatı ile bankacılık usul ve prensiplerine uygun kredi kullandırma, bu kredileri temdit etme veya ek kredi kullandırma, taksitlendirme, teminata bağlama **yahut sair yöntemlerle** yeniden yapılandırma işlemleri zimmet suçunu oluşturmaz.”*

3. 8. maddesiyle 6112 sayılı Kanun’un 26. maddesinin (8) numaralı fıkrasının;

a. Değiştirilen birinci ve ikinci cümleleri şöyledir:

*“(Değişik birinci ve ikinci cümle: 2/1/2017-KHK-687/8 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7076/8 md.) **Özel medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar, Üst Kurulca kendilerine tahsis edilen televizyon kanalı, multipleks kapasitesi ile radyo frekanslarından yapacakları yayınlarını, tek bir verici tesis ve işletim şirketince kurulan ve/veya işletilen radyo ve televizyon verici tesislerinden yapmak zorundadır. Sermayesinin en az yarısı kamuya ait olmak üzere kurulan veya iştirak edilen verici tesis ve işletim şirketinin uyması gereken şartlar Üst Kurulca belirlenir ve şartları yerine getiren tek bir verici tesis ve işletim şirketine yayın iletim yetkisi verilir.**”*

b. Yürürlükten kaldırılan üçüncü cümlesi şöyledir:

*“**Bu verici tesis ve işletim şirketine ortak olacakların hisse oranı yüzde onu geçemez.**”*

c. İbare eklenen beşinci cümlesi şöyledir:

*“**Verici tesis ve işletim şirketi, Üst Kuruldan karasal yayın lisansı almış veya bu Kanunun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca yayınlarına devam eden tüm kuruluşlara tarafsızlık ve hakkaniyet ölçülerinde, makul ve ayrımcılık içermeyecek koşullarda hizmet vermek zorundadır.**”*

4. 10. maddesiyle 298 sayılı Kanun’un yürürlükten kaldırılan 149/A maddesi şöyledir:

*“**Özel radyo ve televizyon yayınlarına ilişkin suçlar***

Madde 149/A. - Bu Kanunun 55/A maddesine ve Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen esaslara aykırı olarak yayın yapılması halinde, ülke genelinde yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarını Yüksek Seçim Kurulu, yerel yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarını ise yayının yapıldığı yer ilçe seçim kurulu uyarır veya aynı yayın kuşağında açık bir şekilde özür dilemesini ister. Bu talebe uyulmaması veya aykırılığın tekrarı halinde, Yüksek Seçim Kurulu veya yayının yapıldığı yer ilçe seçim kurulunca, ihlâlê konu programın yayını bir ilâ oniki kez arasında durdurulur. Aykırılığın tekrarı hâlinde, ülke genelinde yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarının yayınlarının Yüksek Seçim Kurulunca beş günden onbeş güne kadar durdurulmasına, yerel yayın yapan özel radyo ve televizyonların yayınlarının ise yayının yapıldığı yer ilçe seçim kurulunca üç günden yedi güne kadar durdurulmasına karar verilir.

Bu kararlar ilgili en yüksek mülkî amirlerce derhâl yerine getirilir.

Birinci fıkra hükmüne göre hakkında yayın durdurulması kararı verilen özel radyo ve televizyon kuruluşlarının sorumlularına, onbeşbin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına; yerel

yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarının sorumlularına, beşyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.”

5. 11. maddesiyle 6758 sayılı Kanun’un 20. maddesinin (1) numaralı fıkrasının değiştirilen ikinci cümlesi şöyledir:

“(Değişik ikinci cümle: 5/6/2017-KHK-691/11 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7076/11 md.) Kayımluk yetkisi Fona devredilen veya Fonun kayyım olarak atandığı şirketleri ve ortaklık paylarını soruşturma ve kovuşturma süresince yönetmek ve temsil etmek üzere atananlar veya görevlendirilenler ile 5271 sayılı Kanununun 128 inci maddesinin onuncu fıkrasına göre malvarlığı değerlerinin yönetimi amacıyla atananlar ve bu kapsamda icra edilen iş ve işlemler hakkında 8/11/2016 tarihli ve 6755 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanununun 37 nci ve 38 inci maddeleri uygulanır.”

B. İlgili Görülen Kanun Hükümleri

1. 6112 sayılı Kanun’un ilgili görülen geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“(1) Üst Kurulca sıralama ihalesi yapılp, karasal yayın lisansları verilene kadar geçecek süre içerisinde, sadece 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanununun geçici 6 ncı maddesi uyarınca karasal ortamda yayında olan radyo ve televizyon kuruluşları, Üst Kurulca yayın yapmalarına müsaade edilmiş olan yerleşim yerleri ile sınırlı olmak kaydıyla, yayınlarına devam ederler. Bu kuruluşlardan, 41 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen kanal ve frekans yıllık kullanım bedeli, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren tahsil edilir. (...) veya karasal yayın lisansları için sıralama ihalesinin yapılmasının ardından tahsise hak kazanmayan kuruluşların karasal yayınları bir ay içinde Üst Kurulca durdurulur. Sıralama ihalesinde tahsise hak kazanan kuruluşların yayınları Üst Kurulca belirlenen takvimde, daha önce yayın yaptıkları kanal ve frekanslardan, tahsis edilen kanal, multipleks kapasitesi ve frekanslara taşınır.”

2. 298 sayılı Kanun’un ilgili görülen 55/A maddesi şöyledir:

“Özel radyo ve televizyonlarla yayın:

Madde 55/A- (Yeniden düzenleme: 15/7/2003-4928/3 md.)

Seçimlerin başlangıç tarihinden oy verme gününün bitimine kadar özel radyo ve televizyon kuruluşları, yapacakları yayınlarda 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununun 5, 20, 22 ve 23 üncü maddeleri ile 31 inci maddesinin ikinci fıkrası hükümlerine tâbidir.

(Ek ikinci fıkra: 8/4/2010-5980/4 md.) Seçimin başlangıç tarihinden itibaren oy verme gününden önceki yirmi dört saate kadar olan sürede, siyasi partiler veya adaylar radyo ve televizyonlarda birlikte veya ayrı ayrı açık oturum, röportaj, panel gibi programlara katılarak görüşlerini açıklayabilirler. Siyasi partiler veya adayların açık veya kapalı yer toplantıları, radyo ve televizyonlarda canlı olarak yayınlanabilir.

Yukarıdaki fıkra hükümlerine göre özel radyo ve televizyonların yayın ilkelerinin belirlenmesinde, Yüksek Seçim Kurulu görevli ve yetkilidir.

Yapılacak yayınların yukarıdaki esaslara uygunluğunun gözetim, denetim ve değerlendirilmesinde, ülke çapında yayın yapan özel radyo ve televizyonlar için Yüksek Seçim

Kurulu; bunun dışında yayın yapan özel radyo ve televizyonlar için yayının yapıldığı yer ilçe seçim kurulları görevli ve yetkilidir.

İlçe seçim kurullarının verdiği kararlara karşı, yirmidört saat içinde il seçim kurullarına itiraz edilebilir. İl seçim kurulu kararları kesindir.

Ülke çapında yayın yapan özel radyo ve televizyonların hangileri olduğunu belirlemeye Yüksek Seçim Kurulu yetkilidir. Yüksek Seçim Kurulunun buna ilişkin kararı Resmî Gazetede yayımlanır.”

3. 11/11/1983 tarihli ve 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'nun ilgili görülen 5., 20., 22. ve 23. maddeleri şöyledir:

“Yayın esasları:

Madde 5- Genel yayın esasları şunlardır:

a) Anayasanın sözüne ve ruhuna bağlı olmak; Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü, milli egemenliği, Cumhuriyeti, kamu düzenini, genel asayişini, kamu yararını korumak ve kollamak,

b) Atatürk ilke ve inkılaplarını kökleştirmek, Türkiye Cumhuriyetinin çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkmasını öngören milli hedeflere ulaşmayı gerçekleştirmek,

c) Devletin milli güvenlik siyasetinin, milli ve ekonomik menfaatlerinin gereklerine uymak,

d) Devletin bir kişi veya zümre tarafından yönetilmesini veya sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde egemenliğini sağlamak yahut Devleti ve Devlet otoritesini ortadan kaldırmak veya dil, ırk, din ve mezhep ayırımı yaratmak yahut sair herhangi bir yoldan bu kavramlara ve görüşlere dayanan bir Devlet düzeni kurmak amacı güden rejim ve ideolojilerin propagandasına yer vermemek,

e) Genel ahlakın gereklerini, milli gelenekleri ve manevi değerleri gözetmek,

f) Türk milli eğitiminin temel görüş, amaç ve ilkelerine uymak,

g) Kolayca anlaşılabilir, doğru, temiz ve güzel bir Türkçe kullanmak,

h) Toplumun beden ve ruh sağlığına zarar verecek hususlara yer vermemek,

i) Karamsarlık, umutsuzluk, kargaşa, dehşet, saldırganlık gibi olumsuz duygular uyandırmak ve telkin etmek amacıyla yönelik yayın yapmamak

j) Kişilerin özel hayatlarına, şeref ve haysiyetlerine saygılı olmak ve dürüstlük anlayışına bağlı kalmak,

k) Haberlerin toplanması, seçilmesi ve yayınlanmasında tarafsızlık, doğruluk ve çabukluk ilkeleri ile çağdaş habercilik teknik ve metotlarına bağlı olmak,

l) Haberler ile yorumları ayırmak ve yorumların kaynaklarını açıklamak,

m) Kamuoyunun sağlıklı ve serbestçe oluşabilmesi için kamuoyunu ilgilendirecek konularda yeterli yayın yapmak; tek yönlü, taraf tutan yayın yapmamak ve bir siyasi partinin, grubun, çıkar çevresinin, inanç veya düşüncenin menfaatlerine alet olmamak.”

“Cumhurbaşkanı ve siyasi parti açıklamalarının ve faaliyetlerinin yayınlanması:

Madde 20 – Bu Kanunda belirtilen yayın esaslarına uymak ve diğer siyasi partilere cevap hakkı doğuracak bir unsur taşımamak kaydıyla; Cumhurbaşkanının ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerin açıklama ve faaliyetlerinin yayınlanması, bunların haber değeri ve niteliği taşıması şartına bağlıdır.

Türkiye Radyo -Televizyon Kurumu, Cumhurbaşkanı veya bir siyasi parti açıklama ve faaliyetlerini yayınladıktan sonra bunu dengelemek maksadıyla hemen ardından veya aynı bülten içerisinde karşı görüşleri almak için çaba harcamak ve yayınlamak zorunda değildir.”

“Seçimlerde siyasi partilerin yayınları:

Madde 22 – (Değişik : 28/12/1993 - 3959/19 md.)

Siyasi partilerin milletvekili genel ve ara seçimleri ile mahalli idarelerin genel seçimleri sırasında radyo ve televizyonlardan faydalanmaları, seçim propagandası yapmaları ve yükümlülükleri ile bu faydalanmanın esas, şekil ve şartları 26.4.1961 tarihli ve 298 sayılı, 10.6.1983 tarihli ve 2839 sayılı ve 18.1.1984 tarih ve 2972 sayılı kanunlarda yer alan hükümlere tabidir.”

“Milli güvenlik açısından yayınların menedilmesi:

Madde 23 – Cumhurbaşkanı veya görevlendireceği bakan, milli güvenliğin açıkça gerekli kıldığı hallerde, bir haber veya yayını menetmeye yetkilidir. Men kararının yazılı olması esastır. Ancak, acele hallerde men kararı sözlü olarak da iletilebilir. Bu durumda men kararının en kısa zamanda yazı ile tekrarlanması şarttır. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun sorumluluğu altında yapılmayan yayınların men edilmesi halinde, men kararı ilgililere, Genel Müdürlükçe alındığı tarihten başlayarak yirmidört saat içinde bildirilir.

26 Nisan 1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 52 ila 55 inci maddeleri uyarınca siyasi partiler adına yapılan konuşmalar hakkında birinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

Birinci fıkrada söz konusu men kararları aleyhine Danıştayda açılacak iptal davalarında tebligat, müracaat tarihinden başlayarak kırksekiz saat içinde yapılır. Cevap ve cevaba cevap süreleri onar gündür. Bu sürelerin tamamlanmasından sonra onbeş gün içinde karar verilir.”

4. 8/11/2016 tarihli ve 6755 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un ilgili görülen 37. maddesi şöyledir:

“Sorumluluk

MADDE 37- (1) 15/7/2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemleri ile bunların devamı niteliğindeki eylemlerin bastırılması kapsamında karar alan, karar veya tedbirleri icra eden, her türlü adli ve idari önlemler kapsamında görev alan kişiler ile olağanüstü hal süresince yayımlanan kanun hükmünde kararnameler kapsamında karar alan ve görevleri yerine getiren kişilerin bu karar, görev ve fiilleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu doğmaz.

(2) (Ek: 20/11/2017-KHK-696/121 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7079/113 md.) Resmi bir sıfat taşıyıp taşımadıklarına veya resmi bir görevi yerine getirip getirmediğine bakılmaksızın 15/7/2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemleri ile bunların devamı

niteliğindeki eylemlerin bastırılması kapsamında hareket eden kişiler hakkında da birinci fıkra hükümleri uygulanır.

(3) (Ek:5/12/2019-7194/50 md.) Terör örgütlerine veya (İptal ibare: Anayasa Mahkemesinin 3/6/2021 tarihli ve E.:2020/18; K.:2021/38 sayılı Kararı ile) (...) Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan ve bu nedenle kamu görevinden çıkarılmış olan kişilerden, adli veya idari soruşturma veya kovuşturması devam edenlerin sosyal güvenlik haklarına ilişkin başvuruları hakkında 31/10/2019 tarihine kadar karar alan, bu kararları yerine getiren veya işlem yapmayan kamu görevlilerinin bu karar ve fiilleri nedeniyle (İptal ibare: Anayasa Mahkemesinin 3/6/2021 tarihli ve E.:2020/18; K.:2021/38 sayılı Kararı ile) (...) idari, (İptal ibare: Anayasa Mahkemesinin 3/6/2021 tarihli ve E.:2020/18; K.:2021/38 sayılı Kararı ile) (...) ve cezai sorumluluğu doğmaz.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ'in katılımlarıyla 17/5/2018 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma talebinin ise esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör Fatma KARAMAN ODABAŞI tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, dava konusu ve ilgili görülen kanun hükümleri, dayanan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. Olağanüstü Hal Düzenlemelerinin Yargısal Denetimi

3. Anayasa'nın 21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la değiştirilmeden önceki 148. maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesinde “...olağanüstü hallerde, sıkıyönetim ve savaş hallerinde çıkarılan kanun hükmünde kararname'nin şekil ve esas bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde dava açılmaz” hükmüne yer verilerek olağanüstü dönem KHK'ları Anayasa Mahkemesinin yargısal denetiminin dışında bırakılmıştır. Anayasa Mahkemesi 2/11/2016 tarihli ve E.2016/171, K.2016/164 sayılı kararında olağanüstü hâl KHK'larının Anayasa Mahkemesi tarafından denetlenebilmesi için bu yöndeki bir anayasal yetkinin açıkça tanınması gerektiğini ifade ederek Anayasa'nın 148. maddesinin lafzı, Anayasa koyucunun amacı ve ilgili yasama belgeleri gözönünde bulundurulduğunda olağanüstü hâl KHK'larının herhangi bir ad altında yargısal denetiminin mümkün olmadığına karar vermiştir.

4. Bununla birlikte olağanüstü hâl KHK'larının Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) tarafından onaylanarak kanunlaşması hâlinde bu kanun hükümlerinin Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesinde dava açılmasının önünde bir engel bulunmamaktadır. İptal davasına konu edilen 7076 sayılı Kanun, olağanüstü hâl kapsamında çıkarılan 2/1/2017 tarihli ve 687 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin TBMM tarafından değiştirilerek kabul edilmesi sonucunda yürürlüğe girmiştir. Bu itibarla dava konusu kurallar diğer kanun hükümleri gibi Anayasa Mahkemesinin denetimine tabi

olmakla birlikte bu denetim yapılırken söz konusu kuralların olağanüstü hâle yönelik düzenlemeler içermesi nedeniyle öncelikle inceleme yönteminin belirlenmesi gerekir.

5. Anayasa, temel hak ve özgürlüklerin korunmasına ilişkin olarak olağan ve olağanüstü dönemler için iki ayrı hukuki rejim öngörmektedir. Olağan dönemde temel hak ve özgürlüklerin sınırlanması rejimi Anayasa'nın 13. maddesinde düzenlenmişken olağanüstü dönemde temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması ya da kullanılmasının durdurulması rejimi Anayasa'nın 15. maddesinde düzenlenmiştir.

6. Anayasa'nın 13. maddesine göre "*Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.*"

7. Anayasa'nın 15. maddesine göre ise "*Savaş, seferberlik veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlâl edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir./ Birinci fıkrada belirlenen durumlarda da, savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında, kişinin yaşama hakkına, maddî ve manevî varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz; suç ve cezalar geçmişe yürütülemez; suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz.*"

8. Olağan dönemde temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin ölçütler Anayasa'nın 13. maddesinde yer alırken *savaş, seferberlik* ve *olağanüstü hâllerde* hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması hatta kullanılmasının durdurulması özel olarak Anayasa'nın 15. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre savaş, seferberlik veya olağanüstü hâllerde temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının kısmen veya tamamen durdurulması ve bunlar için Anayasa'nın diğer maddelerinde öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınması mümkündür. Ancak Anayasa'nın 15. maddesiyle bu hususta tanınan yetki de sınırsız değildir. Anayasa'nın diğer maddelerinde öngörülen güvencelere aykırı tedbirlerin milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükleri ihlâl etmemesi ve durumun gerektirdiği ölçüde olması gerekmektedir. Ayrıca bu durumlarda dahi kişinin yaşam hakkına, maddî ve manevî varlığının bütünlüğüne dokunulması, din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanması ve bunlardan dolayı suçlanması yasaklanmış; suç ve cezaların geriye yürütülmesi ilkesi ile masumiyet karinesinin bu hâllerde de geçerli olduğu kabul edilmiştir.

9. Olağanüstü hâl yönetim usullerine başvurulmasındaki temel amaç, bu yönetim rejiminin uygulanmasına neden olan tehdit veya tehlikelerin bertaraf edilmesini sağlamaktır. Devletin veya toplumun varlığının ya da kamu düzeninin ağır tehdit veya tehlikeler altında bulunması nedeniyle olağanüstü yönetim usulünün uygulandığı dönemlerde söz konusu tehdit ya da tehlikelerin bertaraf edilmesi için temel hak ve özgürlüklerin olağan döneme kıyasla daha fazla sınırlandırılması sonucunu doğuran tedbirler alınması gerekebilir. Bu nedenle Anayasa'nın 15. maddesinin uygulanabilmesi için kuralın olağanüstü hâlin gerekli kıldığı durumla ilgisinin bulunması gerekir.

10. Olağanüstü hâl KHK'larının kanunlaşmasından sonra bu kanun hükümlerinin Anayasa'ya uygunluğunun denetlenmesinde ilgili kuralın tabi olduğu sınırlama rejimi tespit edilmelidir. Zira söz konusu düzenlemelerde olağanüstü hâle ilgili kuralların yanında olağanüstü hâle ilgisi olmayan kurallara da yer verilebilmesi bu tespitin yapılmasını zorunlu kılmaktadır.

11. Kanunlaştırılarak yargısal denetime açılan bir kuralın Anayasa'nın olağanüstü dönem için öngördüğü denetim rejimine tabi olabilmesi için kural, olağanüstü hâlin ilanına sebep olan tehdit veya tehlikelerin bertaraf edilmesine yönelik olmalı ve olağanüstü hâl süresiyle sınırlı

uygulanmalıdır. Dolayısıyla ancak bu iki niteliği taşıyan bir kuralın Anayasa'ya uygunluk denetiminde Anayasa'nın olağanüstü hâllerde temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının sınırlanmasını ve durdurulmasını düzenleyen 15. maddesi esas alınabilir.

12. Kuralın olağanüstü hâlin ilanına neden olan tehdit veya tehlikelerin bertaraf edilmesine yönelik olmadığı ya da olağanüstü hâlin süresini aştığı durumlarda ise söz konusu kuralın Anayasa'ya uygunluk denetiminde Anayasa'nın 15. maddesi dikkate alınamaz. Bu durumda kurala ilişkin inceleme sınırlamaya konu hakkın düzenlendiği Anayasa maddesi başta olmak üzere Anayasa'nın ilgili hükümleri ile olağan dönemde hak ve özgürlükleri sınırlama ve güvence rejimi bakımından temel öneme sahip olan 13. maddesi bağlamında yapılmalıdır. Ancak buradaki anayasallık denetiminde varılan sonuç böyle bir düzenlemenin olağanüstü dönemde dahi yapılamayacağı şeklinde anlaşılamaz.

13. Dava konusu kuralların olağanüstü hâl süresince uygulanma özelliğini aşan bir niteliğe sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum kurallara olağanüstü hâlin dışına taşan genel düzenleme niteliği vermektedir. Bu nedenle kuralların anayasallık denetiminde Anayasa'nın olağanüstü hâllerde temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması rejimini düzenleyen 15. maddesi uygulama alanı bulamaz. Kurallara ilişkin incelemenin -sınırlama yapılan hakkın düzenlendiği Anayasa maddesi başta olmak üzere- Anayasa'nın diğer ilgili hükümleri ve elbette olağan dönemde hak ve özgürlükleri sınırlama ve güvence rejimi bakımından temel öneme sahip olan 13. maddesi bağlamında yapılması gerekir.

B. Kanun'un 3. Maddesiyle 4447 Sayılı Kanun'a Eklenen Geçici 17. Maddenin Birinci Fıkrasında Yer Alan "...Fondan..." İbaresinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

14. Dava dilekçesinde özetle; işsizlik sigortasının sosyal güvenlik sisteminin bir parçası olduğu, çalışanların işsiz kalması hâlinde ekonomik güvence sağlamak amacıyla İşsizlik Sigortası Fonunun (Fon) oluşturulduğu, Fonun işverenlere yönelik bir teşvik amacının bulunmadığı, kuralla işverenlere yönelik getirilen teşviklerin giderlerinin Fondan karşılanmasının öngörülmesi suretiyle Fonun amacı dışında kullanıma açıldığı, istihdamın artırılmasına yönelik politikaları oluşturmanın idarenin sorumluluğu altında olduğu, anılan politikaların maliyetinin Hazineden veya bütçeden yapılan transferlerle gerçekleştirilmesi gerektiği, bu tür politikaların maliyetinin sigortalının ödediği primlerden oluşan Fona ve dolayısıyla sigortalıya yükletilmesinin ve böylece sigortalının zorunlu olarak ödediği primlerden oluşan birikiminin korunmamasının sosyal devlet ilkesini ihlal ettiği, kuralın öngördüğü işverenlere yönelik teşviklerin getirdiği maddi yükün Fondan karşılanmasının Fonun zayıflamasına yol açacağı, bu durumun ise işsiz kalınması hâlinde sigortalılara yapılacak ödemeleri olumsuz etkileyeceği, bu nedenle kuralın sosyal güvenlik hakkıyla bağdaşmadığı, gelir düzeyi düşük sigortalıların yanı sıra gelir düzeyi yüksek olan işverenlerin ödemesi gereken primlerin de Fondan karşılanmasının sosyal adalet ilkesine aykırı olduğu belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 60. ve 65. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

15. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 49. maddesi yönünden de incelenmiştir.

16. Kural, 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun geçici 17. maddesinin birinci fıkrası uyarınca işverene yapılacak destek ödemesi tutarının Fondan karşılanmasını öngörmektedir.

17. Anayasa'nın 49. maddesinin birinci fıkrasında "*Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir*" denmek suretiyle herkesin çalışma hakkına sahip olduğu hüküm altına alındıktan sonra anılan maddenin ikinci fıkrasında devlete, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma yaşamını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek ve işsizliği gidermeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak için gerekli önlemleri alma ödevi de verilmiştir.

18. Sosyal hukuk devletinin temel kavramlarından biri olan sosyal güvenlik hakkı ise Anayasa'nın 60. maddesinin "*Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir.*" şeklindeki birinci fıkrasıyla güvence altına alınmıştır. Anılan maddenin ikinci fıkrasında da "*Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.*" denilerek bu görevin devlet tarafından oluşturulacak kuruluşlar yoluyla yerine getirilmesi öngörülmüştür.

19. Anayasa'nın anılan maddeleri uyarınca devlete yüklenen görevler devletin pozitif yükümlülükleri kapsamındadır.

20. Sosyal güvenlik, sosyal risklerin gerçekleşmesi hâlinde ortaya çıkabilecek olan gelir azaltıcı ve/veya gider artırıcı etkileri en aza indirmeyi ve kişinin belirli hayat standartları çerçevesinde yaşamını sağlıklı bir şekilde sürdürebilmesini güvence altına almayı amaçlayan sistemi ifade etmektedir. Bu sistemde yaşlılık, hastalık, malullük, işsizlik, kaza ve ölüm gibi sosyal risklerin gerçekleşmesi hâlinde kişilerin asgari yaşam düzeylerinin korunması hedeflenmektedir. Sosyal güvenlik sistemi sosyal güvenlik kuruluşları vasıtasıyla hayata geçirilmekte ve bu sisteme tabi olan kişiler de sisteme prim ödemek suretiyle katkı yapmaktadır.

21. 4447 sayılı Kanun'la kurulan işsizlik sigortası da ülkemizde devlet tarafından sosyal güvenliğin sağlanması amacıyla alınan tedbirlerden biri olup söz konusu sigorta kapsamında işsiz kalınması hâlinde bir yandan işsizlik ödeneği ve 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu gereği ödenecek sigorta primlerinin ödemesi yapılmakta, diğer yandan yeni bir iş bulunmasına ve aktif iş gücü hizmetleri kapsamında kurs ve programlar düzenlenmesine yönelik faaliyetlerde bulunmaktadır. İşsizlik sigortasının gerektirdiği görev ve hizmetler için mali kaynak sağlamak, piyasa şartlarında kaynakları değerlendirmek, 4447 sayılı Kanun'un öngördüğü ödemelerde bulunmak üzere *İşsizlik Sigortası Fonu* kurulmuştur.

22. 4447 sayılı Kanun'un geçici 17. maddesinin birinci fıkrasında 31/12/2017 tarihine kadar işe alınan her bir sigortalı için geçerli olmak üzere 1/2/2017 tarihinden itibaren özel sektör işverenlerince Türkiye İş Kurumuna (Kurum) kayıtlı işsizler arasından işe alınanların işe alındıkları tarihten önceki üç aya ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olmaları ve 2016 yılı Aralık ayına ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerindeki sigortalı sayısına ilave olmaları kaydıyla işe alındıkları tarihten itibaren 31/12/2017 tarihine kadar geçerli olmak üzere sigortalının aylık prim ödeme gün sayısının 22,22 TL ile çarpılması sonucunda bulunacak tutarın bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri sigortalı hisseleri dâhil tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle işverene destek ödemesi yapılacağı belirtilmiş, dava konusu kurulla bu destek tutarının Fondan karşılanması öngörülmüştür.

23. Kuralın "*Madde ile, istihdamı artırabilmek, işsizliği azaltabilmek, yatırımların önünü açabilmek ve iş alanları oluşturabilmek amacıyla...*" biçimindeki gerekçesi gözönünde bulundurulduğunda istihdamın artırılmasını amaçladığı anlaşılmaktadır.

24. Anayasa'nın 60. maddesinde devlete sosyal güvenlik hakkını sağlayacak gerekli tedbirleri alma ödevi yüklenmiş iken 49. maddesine göre devletin ayrıca işsizliği önlemeye yönelik ekonomik bir ortam yaratmak yükümlülüğü de bulunmaktadır. Anayasa'ya aykırı olmamak kaydıyla bu kapsamda alınacak tedbirleri, bu tedbirlerin kapsamını, içeriğini, şeklini ve usulünü

belirleme konusunda kanun koyucunun takdir yetkisi bulunmaktadır (benzer yöndeki değerlendirme için bkz. AYM, E.2008/57, K.2010/26, 4/2/2010). Dava konusu kuralla da işveren bakımından işçi çalıştırmanın maliyet kalemlerinden biri olan sigorta primlerinin Fondan karşılanmasının öngörülmesi suretiyle ilave çalışan istihdamının kolaylaştırıldığı açıktır. Bu yönüyle kural devletin işsizliği önlemeye yönelik ekonomik bir ortam yaratmak yükümlülüğü kapsamında aldığı bir tedbir niteliğindedir.

25. Kural, sosyal güvenlik hakkının sağlanmasına hizmet eden işsizlik sigortasının işleyişinde herhangi bir değişiklik öngörmemekte; işsizlik durumunda sigortalıya yapılan ödeme ve sunulan hizmetlerde herhangi bir değişikliğe sebebiyet vermemektedir. Sigortalı, kural öncesinde sahip olduğu imkânları kural sonrasında da aynen muhafaza etmeye devam etmektedir. Bu itibarla işe alınan ilave çalışanın sigorta primlerinin Fondan karşılanması sigortalıların sosyal güvenlik hakları bakımından doğrudan bir kayba yol açmamaktadır.

26. Diğer yandan Anayasa Mahkemesinin 15/10/2020 tarihli ve E.2019/46, K.2020/55 sayılı kararında da ifade edildiği gibi 4447 sayılı Kanun'un 49. maddesi uyarınca işsizlik sigortası priminin sigortalının prime esas aylık brüt kazançlarından %1 sigortalı, %2 işveren ve %1 devlet payı olarak alındığı gözönünde bulundurulduğunda Fonun gelirlerinin yalnızca sigortalı tarafından ödenen meblağdan oluşmadığı, sigortalıdan daha yüksek oranda işverenin ve devletin Fona katkıda bulunduğu açıktır. Kanun'un 53. maddesinde Fonun açık vermesi durumunda devletçe sağlanacak katkıların da Fonun gelirleri arasında sayılmış olması karşısında belirli koşullar dâhilinde istihdam etmenin maliyet kalemlerinden biri olan tüm sigorta primlerinin ödemesinin kural uyarınca Fondan yapılmasının Fondan yapılacak diğer ödemeleri olumsuz yönde etkileyeceği de söylenemez.

27. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 49. ve 60. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 2. maddesine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de bu bağlamda belirtilen hususların Anayasa'nın 49. ve 60. maddeleri yönünden yapılan değerlendirmeler kapsamında ele alınmış olması nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir.

Kuralın Anayasa'nın 65. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

C. Kanun'un 4. Maddesiyle 5411 Sayılı Kanun'un 160. Maddesine Eklenen Dördüncü Fıkırdaki Yer Alan "...yahut sair yöntemlerle..." İbaresinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekeşi

28. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralla daha önce kullanılmış kredilerin yeniden yapılandırılması konusunda belirsiz bir alan oluşturulduğu, yeniden yapılandırmada seçilecek yöntem bakımından belirsizlik yaratıldığı, bu durumun krediyi yeniden yapılandıran açısından keyfiliğe yol açabileceği ve bankacılık sektöründe zimmet suçunun işlenmesini kolaylaştıracağı, yeniden yapılandırmada uygulanacak yöntemin ortaya çıkaracağı sonucun öngörülebilir olmadığı, kesin kurallara bağlanmış aynı statüdeki herkese uygulanabilecek belli yöntemler belirlemek yerine banka yetkilisinin keyfine göre belirleyeceği sair yöntemlerle kredilerin yeniden yapılandırılmasına izin verilmesinin para ve kredi piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlenmesini önleyeceği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. ve 167. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

29. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 38. ve 48. maddeleri yönünden de incelenmiştir.

30. 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 160. maddesinin birinci fıkrasında görevi nedeniyle zilyetliği kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu para veya para yerine geçen evrak veya senetleri veya diğer malları kendisinin ya da başkasının zimmetine geçiren banka yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile diğer mensupların hapis ve adli para cezası ile cezalandırılacakları, ayrıca bankanın uğradığı zararı tazmine de mahkûm edilecekleri belirtilmiştir. Maddenin dava konusu ibarenin de yer aldığı dördüncü fıkrasında ise bankacılık mevzuatı ile bankacılık usul ve prensiplerine uygun kredi kullandırma, bu kredileri temdit etme veya ek kredi kullandırma, taksitlendirme, teminata bağlama yahut sair yöntemlerle yeniden yapılandırma işlemlerinin zimmet suçunu oluşturmayacağı hüküm altına alınmıştır. Anılan fıkrada yer alan "...yahut sair yöntemlerle..." ibaresi dava konusu kuralı oluşturmaktadır.

31. Anayasa'nın 38. maddesinin birinci fıkrasında "*Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz*" denilerek "*suçun kanuniliği*", üçüncü fıkrasında da "*Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur*" denilerek "*cezanın kanuniliği*" ilkesi getirilmiştir. Anayasa'nın anılan maddesinde yer alan *suçta ve cezada kanunilik* ilkesi uyarınca hangi fiillerin yasaklandığının ve bu yasak fiillere verilecek cezaların hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak biçimde kanunda gösterilmesi, kuralın açık, anlaşılır ve sınırlarının belli olması gerekmektedir. Kişilerin yasak fiilleri önceden bilmeleri düşüncesine dayanan bu ilkeyle temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda suç ihdas eden düzenlemelerin belirliliklerinin tespitinde anılan ilkelerin gözönünde tutulması zorunludur.

32. Ceza yaptırımına bağlanan fiilin kanunun *açıkça* suç sayması şartına bağlanmış olmasıyla suç ve cezalara ilişkin düzenlemelerin şekli bakımından kanun biçiminde çıkarılması yeterli olmayıp bunların içerik bakımından da belirli bir amacı gerçekleştirmeye elverişli olmaları gerekir. Bu açıdan kanunun metni, bireylerin hangi somut fiil ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını belirli bir açıklık ve kesinlikte öngörebilmelerine imkân verecek düzeyde kaleme alınmış olmalıdır. Bu nedenle, belirli bir kesinlik içinde kanunda hangi fiile hangi hukuksal yaptırımın bağlandığının bireyler tarafından bilinmesi ve eylemlerin sonuçlarının öngörülebilmesi gerekir (AYM, E.2013/28, K.2013/106, 3/10/2013).

33. Anayasa'nın 48. maddesinin ikinci fıkrasında "*Devlet, özel teşebbüslerin milli ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır.*" denilmiştir. 167. maddenin birinci fıkrasında ise "*Devlet, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemelerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri alır; piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önler.*" düzenlemesine yer verilerek ekonomik hayatın işleyişini düzenlemek, gerektiğinde bu alana müdahale etmek hususunda devlet görevli kılınmıştır.

34. Devlet, tasarrufları ve tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerini korumak ile biriken tasarrufların milli ekonominin gereklerine göre kullanılmasını sağlamakla görevli olup bu görevini yerine getirebilmek için para ve kredi piyasalarını düzenleme ve denetleme gereksinimi duyabilir ya da bu sistemi yönlendirebilir. Devletin para, kredi ve sermaye politikalarının oluşmasında ve saptanmış politikaların uygulanması konusunda sahip olduğu ekonomik görevlerini ve amaçlarını gerçekleştirebilmesi için ulusal ekonominin gereklerine uygun olarak düzenlemeler yapmak, bunları değiştirmek ve kaldırmak anayasal sınırlar içinde kanun koyucunun yetkisindedir.

35. Bankalar, bir taraftan mevduat veya katılım fonu kabul etmek suretiyle tasarruf sahiplerinin birikimlerini değerlendirmekte; bir taraftan da yatırımcılara ve diğer ihtiyaç sahiplerine kredi vererek ekonominin işleyişine katkı sağlamaktadır. Bankalar faaliyet konuları ve finansal piyasalardaki rolleri dolayısıyla ülke ekonomisi üzerinde yaygın ve etkin bir işleve sahiptir. Bu nedenle bankacılık sektöründe meydana gelebilecek bir aksaklık veya çöküntü, ekonomik sistem üzerinde ciddi olumsuz etkiler yaratabilecektir. Dolayısıyla aslında özel girişim olan bankacılık sektörünün devlet denetimi ve gözetimi altında yürütülmesi ve koruma altına alınması bir gereklilik olup bu bağlamda bankaların alacaklarını koruyan ancak millî ekonominin ve finansal piyasaların gereksinimlerini de gözardı etmeyen özel düzenlemeler getirilebilir.

36. Ülke ekonomisine, finans piyasalarına ve finans kurumlarına duyulan güvene verebileceği zarar gözönüne alınarak banka mensuplarınca gerçekleştirilebilecek zimmet suçu 5411 sayılı Kanun'da ayrıca düzenlenmiş ise de öncelikle suç oluşturabilecek nitelikteki eylemlerin bankacılık mevzuatı ile bankacılık usul ve prensiplerine uygun olarak gerçekleştirilenler dışında kalan eylemler olacağı açıktır.

37. Kanun'un 160. maddesinin dava konusu kuralın da yer aldığı dördüncü fıkrasında hangi tür bankacılık işlemlerinin zimmet suçunu oluşturmayacağı düzenlenmiştir. Fıkraya göre bankacılık mevzuatı ile bankacılık usul ve prensiplerine uygun kredi kullandırma, bu kredileri temdit etme veya ek kredi kullandırma, taksitlendirme ve teminata bağlama yöntemleriyle gerçekleştirilen yeniden yapılandırma işlemleri zimmet suçunu oluşturmayacaktır. Dava konusu kuralla da zimmet suçunu oluşturmayan yeniden yapılandırma işlemlerinin fıkra da sayılanlarla sınırlı olmadığı, koşulları sağlayan diğer yeniden yapılandırma yöntemlerinin de zimmet suçunu oluşturmayacağı belirtilmiştir.

38. Kredi işleminin tesis edilmesi kredinin geri ödenmemesi riskini de doğal olarak içinde barındırmaktadır. Bu bağlamda kredinin açıldığı tarihte kredi kullananın mali gücüne bağlı olarak geri ödenebilecek bir kredinin süreç içerisinde değişen şartlar sebebiyle geri ödenmemesi mümkündür. Bu bağlamda yeniden yapılandırma kredi borçlusunun geri ödeme yükümlülüğünü yerine getirilebilmesini, mali sektördeki varlığını sürdürerek ülke ekonomisine katkı sunmaya devam edebilmesini sağlayabilecektir. Bu bakımdan bankacılık mevzuatı ile bankacılık usul ve prensiplerine uygun olacak şekilde kredi kullandırılması veya kredi borçlarının çeşitli tedbir ve yöntemlerle yeniden yapılandırılması ekonomik düzenin devamlılığı, kredi sisteminin etkin şekilde işlenmesi, mali sektörün gelişmesi, finansal piyasalardaki güven ve istikrarın devamlılığı bakımından gerekli görülebilir.

39. Bankacılık mevzuatı uyarınca değişik cins ve türde pek çok işlem kredi işlemi olarak kabul edilmektedir. Kredi işlemlerinin tür ve çeşitliliği dikkate alındığında kredi borçlarının yeniden yapılandırılması için çok çeşitli ve farklı yöntemler belirlenebilir. Buna göre yeniden yapılandırma yöntemlerinin gelişen koşul, durum ve ihtiyaçlar çerçevesinde kredinin türü, kapsamı, süresi, üstlenilen risk gibi birçok sebebe bağlı olarak değişebileceği gözetildiğinde yeniden yapılandırmaya yönelik işlemlerin önceden belirlenerek kanunda sayılması zorunluluğundan söz edilemez.

40. Kanun'un 160. maddesinin dava konusu kuralın da yer aldığı dördüncü fıkrasında zimmet suçunu oluşturmayan yeniden yapılandırma işlemlerinin genel çerçevesi çizilerek *bankacılık mevzuatı ile bankacılık usul ve prensiplerine* uygun olan yeniden yapılandırma yöntemlerinin zimmet suçunu oluşturmayacağı açık bir şekilde ifade edilmiştir. Kural, yeniden yapılandırma adı altında benimsenecek her türlü yöntemi değil, yalnızca bankacılık mevzuatı ile bankacılık usul ve prensiplerine uygun olmakla birlikte Kanun'da açıkça sayılmamış olan yeniden yapılandırma yöntemlerini düzenlemenin kapsamına dahil etmektedir. Buna göre kuralın bankacılık mevzuatı ile bankacılık usul ve prensiplerine uygun olan yeniden yapılandırma yöntemleri

bakımından zimmet suçunun oluşup oluşmadığı yönünden belirsiz veya öngörülemez olduğu söylenemez.

41. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 38., 48. ve 167. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 2. maddesine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de bu bağlamda belirtilen hususların Anayasa'nın 38. maddesi yönünden yapılan değerlendirmeler kapsamında ele alınmış olması nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir.

Ç. Kanun'un 8. Maddesiyle 6112 Sayılı Kanun'un 26. Maddesinin (8) Numaralı Fıkrasının Değiştirilen Birinci ve İkinci Cümlelerinin İncelenmesi

1. Anlam ve Kapsam

42. Radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerinin düzenlenmesi ve denetlenmesi, ifade ve haber alma özgürlüğünün sağlanması, medya hizmet sağlayıcılarının idari, mali, teknik yapıları ve yükümlülükleri ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun (RTÜK) kuruluşu, teşkilatı, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla 6112 sayılı Kanun kabul edilmiştir.

43. 6112 sayılı Kanun'un 26. maddesinde, RTÜK'e tahsis edilen frekans bandları çerçevesinde televizyon kanal ve radyo frekans planlamalarının yapılmasına, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu ile medya hizmet sağlayıcı kuruluşlara kanal, frekans ve/veya multipleks kapasitesinin tahsisine, karasal ortamdan sunulacak radyo ve televizyon yayın hizmetlerinin iletimine, yayın iletiminin nasıl gerçekleştirileceğine, iletim yetkisinin verilmesine, verici tesislerden yararlanılması ile verici tesis ve işletim şirketince verilecek hizmetin niteliklerine ilişkin usul ve esaslara yer verilmiştir.

44. Anılan maddenin (8) numaralı fıkrasının dava konusu birinci ve ikinci cümlelerinde özel medya hizmet sağlayıcı kuruluşların RTÜK tarafından kendilerine tahsis edilen televizyon kanalı, multipleks kapasitesi ile radyo frekanslarından yapacakları yayınlarını, tek bir verici tesis ve işletim şirketince kurulan ve/veya işletilen radyo ve televizyon verici tesislerinden yapmak zorunda oldukları belirtilmiş; sermayesinin en az yarısı kamuya ait olmak üzere kurulan veya iştirak edilen verici tesis ve işletim şirketinin uyması gereken şartların RTÜK tarafından belirleneceği ve şartları yerine getiren tek bir verici tesis ve işletim şirketine yayın iletim yetkisi verileceği kurala bağlanmıştır.

45. Kanun'un 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (1) bendinde medya hizmet sağlayıcılar, radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmeti içeriğinin seçiminde editoryal sorumluluğu bulunan ve bu hizmetin düzenlenme ve yayınlanma biçimine karar veren tüzel kişiler olarak tanımlanmışlardır. Kanun'un 19. maddesi uyarınca münhasıran radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmeti sunmak amacıyla 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre anonim şirket statüsünde kurulacak olan her bir medya hizmet sağlayıcı kuruluş, ancak bir radyo, bir televizyon ve bir isteğe bağlı yayın hizmeti sunabilmek için RTÜK'ten yayın lisansı alabilecektir. Kanun'un 6. maddesinde ise medya hizmet sağlayıcı kuruluşlarca sunulacak yayın hizmetlerinin içeriğine ve yayınlanmasına önceden müdahale edilemeyeceği ve yayınların içeriğinin önceden denetlenemeyeceği belirtilmiş; bu kuruluşların ticari iletişim ile üçüncü şahıslar tarafından üretilenler de dâhil olmak üzere yayınlanan tüm yayın hizmetlerinin içeriğinden ve sunumundan sorumlu oldukları ifade edilmiştir.

46. Verici tesis ve işletim şirketi ise Kanun'un 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (dd) bendinde, karasal ortamdaki yayın yapmak üzere lisans alan medya hizmet sağlayıcılarının yayınlarının karasal verici istasyonlarından iletimini sağlamak için gerekli tesisleri kurmak ve/veya işleten kuruluş olarak tanımlanmıştır. 9/4/2013 tarihli ve 28613 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Verici Tesis ve İşletim Şirketi ile Multipleks İşletmecileri Hakkında Yönetmelik hükümlerinde de belirtildiği şekilde anonim şirket statüsünde kurulan bu şirket, yayın hakkına sahip medya hizmet sağlayıcılarla yapacağı sözleşmeler kapsamında medya hizmet sağlayıcıların yayınlarını belli bir bedel karşılığında münhasıran iletmeye hakkına sahiptir. Verici tesis ve işletim şirketinin faaliyetlerini sürdürebilmesi RTÜK'ten yayın iletim yetkisi almasına bağlı olup bu şirketin verilen izinler kapsamında faaliyette bulunup bulunmadığı Kanun'un 26. maddesinin (8) numaralı fıkrasının altıncı cümlesi uyarınca RTÜK'ün denetimine tabidir.

47. Kanun'un 26. maddesinin (8) numaralı fıkrasının dördüncü ve beşinci cümleleri uyarınca verici tesislerinden yararlanma usul ve esasları ile yıllık kira bedelleri, verici tesis ve işletim şirketinin görüşü alındıktan sonra RTÜK'ün onayıyla yürürlüğe konulacak olup şirket, yayın hakkına sahip tüm kuruluşlara tarafsızlık ve hakkaniyet ölçülerinde, makul ve ayrımcılık içermeyecek şartlarda hizmet vermek zorundadır.

48. Dava konusu kurallar verici tesis ve işletim şirketinin ortaklık yapısı ve ortakların hisse oranları ile yayın iletim yetkisinin verici tesisi ve işletim şirketine kullandırılmasına ilişkin düzenlemeler içermektedir. Buna göre özel medya hizmet sağlayıcı kuruluşların yayınlarını tek bir verici tesis ve işletim şirketince kurulan ve/veya işletilen radyo ve televizyon verici tesislerinden iletmeye zorunludur. Ayrıca verici tesis ve işletim şirketinin sermayesinin en az yarısının kamuya ait olacak şekilde yapılandırılması gerekmekte olup RTÜK tarafından belirlenen şartları yerine getiren tek bir verici tesis ve işletim şirketine yayın iletim yetkisi verilecektir.

49. Kuralların 7076 sayılı Kanun'la yapılan değişiklik öncesinde *özel medya hizmet sağlayıcı kuruluşlarca yapılacak yayınların, tek bir verici tesis ve işletim şirketince kurulan ve işletilen radyo ve televizyon verici tesislerinden yapılmasının zorunlu olduğu ve RTÜK tarafından belirlenen şartları yerine getiren, ulusal karasal yayın lisansına sahip kuruluşlarca ortak kurulan tek bir verici tesis ve işletim şirketine yayın iletim yetkisi verileceği* şeklinde düzenlendiği gözetildiğinde tek bir verici tesis ve işletim şirketine yayın iletim yetkisi verilmesi ilk defa getirilen bir düzenleme niteliğinde değildir.

50. Daha önce Anayasa Mahkemesi özel medya hizmet sağlayıcı kuruluşlarının yayınlarını tek bir verici tesis ve işletim şirketince kurulan ve işletilen radyo ve televizyon verici tesislerinden yapma zorunluluğu getiren kuralı Anayasa'ya aykırı bulmamıştır. Mahkemenin 21/6/2012 tarihli ve E.2011/44, K.2012/99 sayılı kararında, tek bir verici tesis ve işletim şirketi tarafından kurulacak vericinin, frekans planlarının uygulama maliyetinin düşürülmesi, istasyon ve yayın güvenliğinin daha kolay sağlanması, işletme, personel ve yedek malzemenin tasarruf edilebilmesi gibi nedenlerle ekonomik ve işletmecilik açısından daha etkin ve verimli olacağı vurgulanmış; madde gerekçesi de dikkate alındığında düzenlemenin mevcut verici tesislerinin oluşturduğu görüntü kirliliğinin önlenmesi ile kamu kaynaklarının daha verimli kullanılması amacıyla getirildiği ifade edilmiştir.

51. Diğer yandan değişiklikten önce verici tesis ve işletim şirketinin, radyo ve televizyon verici tesislerini kurması ve aynı zamanda işletmesi öngörülmüş iken değişiklikten sonra *kurma ve işletme* yanında şirketin anılan tesisleri *kurması veya işletmesi* de mümkün hale getirilmiştir. Yine değişiklikten önce verici tesis ve işletim şirketi ulusal karasal yayın lisansına sahip kuruluşlarca ortak olarak kurulabilmekte iken değişiklikten sonra verici tesis işletim şirketi sermayesinin yarısı kamuya ait olmak üzere kurulan veya iştirak edilen bir şirket olarak düzenlenmiştir.

52. Verici tesis ve işletim şirketinin kimler tarafından kurulacağı ve ortaklık yapısına ilişkin değişiklikle bağlantılı olarak Kanun'un geçici 4. maddesinin "*Ulusal karasal sayısal yayın lisansları verilmeye kadar, 26 ncı maddenin sekizinci fıkrasına göre kurulması gereken verici tesis ve işletim şirketi, bu maddenin birinci fıkrası kapsamında yayın izni verilmiş olan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar tarafından kurulabilir ve bu şirkete Üst Kurulca geçici yayın iletim yetkisi verilebilir.*" şeklindeki yedinci fıkrasının da 687 sayılı KHK'nın 9. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığı anlaşılmaktadır. Buna göre daha önce ulusal karasal yayın lisansına sahip kuruluşlarca ortak olarak kurulacağı ifade edilen verici tesis ve işletim şirketinin 687 sayılı olağanüstü hâl KHK'sı ve 7076 sayılı Kanun'la yapılan değişikliklerle birlikte sermayesinin en az yarısı kamuya ait olacak şekilde yapılandırılması öngörülmüştür.

2. İptal Taleplerinin Gerekçesi

53. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kurullarla yayın iletim yetkisinin idare tarafından belirlenecek tek bir verici tesis ve işletim şirketine verildiği, bu durumun özel medya hizmet sağlayıcılarını keyfi uygulamalar, sınırlamalar ve müdahalelerle karşı karşıya bırakacağı, yayınların iletilmesinde tekelci bir yapı getirilmesinin medyada sansür ve baskıyı doğuracağı, bu durumun idare aleyhine haber, yorum ve görüş paylaşılması olasılığını ortadan kaldıracağı belirtilerek kurulların Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

54. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurullar, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 13. maddesi yönünden de incelenmiştir.

55. Anayasa'nın 26. maddesinin birinci fıkrasında "*Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir.*" hükmüne yer verilerek ifade özgürlüğü güvence altına alınmıştır.

56. İfade özgürlüğü yalnızca düşünce ve kanaatlerin içeriğini değil iletilme biçimlerini de koruma altına almaktadır. Nitekim Anayasa'nın 26. maddesinde ifade özgürlüğünün kullanımında başvurulabilecek araçlar *söz, yazı, resim veya başka yollar* olarak ifade edilmiş ve *başka yollar* ifadesiyle her türlü ifade aracının anayasal koruma altında olduğu vurgulanmıştır. Anılan maddenin birinci fıkrasının son cümlesinde radyo ve televizyon yayınlarının 26. maddenin koruması altında olduğu belirtilmiş olup radyo ve televizyon yayınlarının ifade özgürlüğünün ayrılmaz bir parçası olduğu konusunda şüphe bulunmamaktadır.

57. Anayasa'nın 28. maddesinde ise basın özgürlüğü güvence altına alınmıştır. Maddenin birinci fıkrasının ilk cümlesinde "*Basın hürdür, sansür edilmez.*" denilmiş, ikinci fıkrasında ise, "*Devlet, basın ve haber alma hürriyetini sağlayacak tedbirleri alır*" düzenlemesine yer verilerek basın ve haber alma özgürlüğünün korunması amacıyla önlemler alınmasının devletin görev ve sorumluluğunda olduğu belirtilmiştir.

58. Özel medya hizmet sağlayıcı kuruluşlara karasal ortamdan yapacakları radyo ve televizyon yayınlarını tek bir verici tesis ve işletim şirketince kurulan ve/veya işletilen radyo ve televizyon verici tesislerinden yapma zorunluluğu getirilmesi ile verici tesis ve işletim şirketinin sermayesinin en az yarısının kamuya ait olacak şekilde kurulacağı veya belirtilen şekilde kamunun iştirakinin sağlanacağı öngörülmesi suretiyle doğrudan şirketteki kamu ve kamu dışı sermaye

payını ve ortaklık yapısını düzenleyen dava konusu kurallar ifade ve basın özgürlüğüne sınırlama getirmektedir.

59. Anayasa'nın 13. maddesine göre ifade ve basın özgürlüklerine getirilen sınırlamanın kanunla yapılması, Anayasa'da öngörülen sınırlama sebebine, demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine uygun olması gerekir.

60. Anayasa'nın anılan maddesinde öngörülen temel hak ve özgürlüklerin kanunla sınırlanması ölçütüne göre bir düzenlemenin yalnızca şekli anlamda değil maddi anlamda da kanun şartlarını taşıması gerekir. Temel hak ve özgürlüklere ilişkin sınırlamaların kanunla düzenlenmesi bu haklara ve özgürlüklere keyfi müdahaleyi engelleyen ve hukuk güvenliğini sağlayan demokratik hukuk devletinin en önemli unsurlarından biridir.

61. Esasen temel hakları sınırlayan kanunun bu niteliklere sahip olması, Anayasa'nın 2. maddesinde güvenceye bağlanan hukuk devleti ilkesinin de bir gereğidir. Hukuk devletinde, kanuni düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerekir. Kanunda bulunması gereken bu nitelikler hukuki güvenliğin sağlanması bakımından da zorunludur. Zira bu ilke hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar (AYM, E.2015/41, K.2017/98, 4/5/2017, §§ 153, 154). Dolayısıyla Anayasa'nın 13. maddesinde sınırlama ölçütü olarak belirtilen kanunilik, Anayasa'nın 2. maddesinde güvenceye bağlanan hukuk devleti ilkesi ışığında yorumlanmalıdır.

62. Radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla 6112 sayılı Kanun kabul edilmiş olup medya hizmet sağlayıcı kuruluş ile verici tesis ve işletim şirketinin tanımı, niteliği, yayın hizmeti ve yayının iletimine ilişkin çeşitli hususlara *Anlam ve Kapsam* bölümünde yer verilmiştir (bkz. §§ 45-47). Medya hizmet sağlayıcı kuruluşların yayın hizmeti verebilmesi RTÜK'den yayın lisansı almalarına bağlı olup yayın lisansına ilişkin usul ve esaslar 6112 sayılı Kanun'un 27. maddesinde düzenlenmiştir. Kanun'da ayrıca yayın hizmetlerinin sunumunda, içeriğinin belirlenmesinde uyulması gereken ilke ve esaslara da yer verilmiştir.

63. Verici tesis ve işletim şirketinin faaliyette bulunabilmesi ise Kanun'un 26. maddesinin (8) numaralı fıkrası kapsamında RTÜK tarafından yayın iletim yetkisi verilmesine bağlı olup medya hizmet sağlayıcı kuruluşların verici tesis ve işletim şirketince kurulan ve/veya işletilen tesislerden yıllık olarak belirlenecek hizmet bedeli mukabilinde faydalanabilecekleri anlaşılmaktadır. Verici tesislerden yararlanmanın karşılığı olarak ödenecek hizmet bedeli verici tesis ve işletim şirketinin görüşü alındıktan sonra RTÜK'ün onayıyla yürürlüğe konulacaktır. Anılan fıkroda ayrıca verici tesis ve işletim şirketinin yayın hakkına sahip tüm kuruluşlara tarafsız ve hakkaniyet ölçülerinde, makul ve ayrımcılık içermeyecek koşullarda hizmet vermesinin bir zorunluluk olduğu ifade edilerek sunulacak yayın iletim hizmetinin niteliği ile verici tesis ve işletim şirketince hangi ilkelere uygun olarak hizmet verileceği açıklanmıştır. Anılan ilkelerin hizmet bedelinin belirlenmesinde de dikkate alınması gerektiği hususunda tereddüt bulunmamaktadır. Ayrıca kurulmasına izin verilen radyo ve televizyon verici tesislerinin Kanun'da ve işletme izninde öngörülen amaçlar için kullanılıp kullanılmadığının RTÜK tarafından denetleneceği, RTÜK'ün yayın iletim iznine aykırı davranılması ve aykırılığın giderilmemesi halinde verici tesis ve işletim şirketini idari para cezası ile cezalandıracağı düzenlenmiştir. 6112 sayılı Kanun kapsamındaki düzenlemeler uyarınca verici tesis ve işletim şirketi faaliyetlerini RTÜK'ün denetimi altında gerçekleştirecektir.

64. Dava konusu kurallar ile 6112 sayılı Kanun hükümleri bir bütün olarak değerlendirildiğinde kuralların kapsam, hüküm ve sonuçları itibarıyla herhangi bir tereddüte yer vermeyecek şekilde açık, net ve öngörülebilir nitelikte oldukları dolayısıyla kuralların hukuki öngörülebilirlik ve belirlilik şartlarını taşıdıkları anlaşılmaktadır.

65. Anayasa'nın 13. maddesi uyarınca temel hak ve özgürlüklere sınırlama getiren kanuni düzenlemelerin Anayasa'da öngörülen sınırlama sebebine de uygun olması gerekir. İfade özgürlüğünün düzenlendiği Anayasa'nın 26. maddesinin ikinci fıkrasında söz konusu hakkın sınırsız olmadığı, "...*millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla...*" sınırlanabileceği belirtilmiş; maddenin dördüncü fıkrasında "*Haber ve düşünceleri yayma araçlarının kullanılmasına ilişkin düzenleyici hükümler, bunların yayımını engellemek kaydıyla, düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin sınırlanması sayılmaz*" denilmiştir. Anayasa'nın 28. maddesinin üçüncü fıkrasında ise basın özgürlüğünün sınırlanmasında Anayasa'nın 26. ve 27. maddeleri hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

66. Kuralların gerekçesi ve *Anlam ve Kapsam* bölümünde değinilen Anayasa Mahkemesinin 21/6/2012 tarihli ve E.2011/44, K.2012/99 sayılı kararında da ifade edildiği gibi (bkz. § 50) yayın iletim yetkisinin tek bir verici tesis ve işletim şirketine verilmesi ve yayınların bu şirketçe kurulan ve/veya işletilen radyo ve televizyon verici tesislerinden yapılması suretiyle frekans planlarının uygulama maliyetinin düşürülmesi, istasyon ve yayın güvenliğinin daha kolay sağlanması, işletme, personel ve yedek malzemedan tasarruf edilebilmesi söz konusu olabilecektir. Ayrıca şirket sermayesinin en az yarısının kamuya ait olması yayınların iletimi alanında kamu kaynaklarının da etkin şekilde kullanılabilmesi bakımından faydalı olabileceği gibi bu alanda karasal yayın lisansına sahip şirketlerce tekel oluşturulmasını da önleyebilecektir. Anılan hususlar dikkate alındığında kuralların kamu düzeninin sağlanmasına yönelik olduğu açık olup anayasal bağlamda meşru bir amaca sahip oldukları anlaşılmaktadır.

67. Diğer yandan Anayasa'nın 13. maddesi uyarınca temel hak ve özgürlüklerine yönelik sınırlamaların demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olması, bir başka ifadeyle demokratik toplumda zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılaması gerekir. Bu bağlamda radyo ve televizyon yayınlarının iletimi hususunda bir veya birden fazla kuruluşun tekel oluşturmasını önleyecek, bu alanda kamu kaynaklarının etkin kullanımına yönelik, sunulacak hizmetin nitelik ve standartlarına ilişkin düzenleyici hükümlere yer verilmesinin demokratik bir toplumda zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılamaya yönelik olmadığı söylenemez.

68. Anayasa'nın 13. maddesi uyarınca kurullarla ifade ve basın özgürlüklerine getirilen sınırlamanın meşru bir amacının bulunması ve kuralların demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırılık teşkil etmemesi yeterli olmayıp ayrıca ölçülü olması da gerekir. Anayasa'nın 13. maddesinde güvence altına alınan *ölçülülük* ilkesi *elverişlilik*, *gereklilik* ve *orantılılık* olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. *Elverişlilik* öngörülen sınırlamanın ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını, *gereklilik* ulaşılmak istenen amaç bakımından sınırlamanın zorunlu olmasını diğer bir ifadeyle aynı amaca daha hafif bir sınırlama ile ulaşılmamasının mümkün olmamasını, *orantılılık* ise hakka getirilen sınırlama ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir.

69. Yayınların iletiminin ve buna ilişkin yetkinin etkin, verimli ve işlevsel olarak düzenlenmesi ve buna ilişkin standartların belirlenmesi suretiyle kamu düzeninin sağlanması

şeklindeki amaca ulaşma bakımından kurallarla getirilen sınırlamaların elverişli ve gerekli olmadığı söylenemez.

70. Orantılılık yönünden ise radyo ve televizyon yayınlarının karasal ortamdan iletiminin sağlanması için gerekli tesisleri kuran ve/veya işleten verici tesis ve işletim şirketinin kurulması, yapısı ve işleyişine ilişkin düzenleyici nitelikteki kuralların doğrudan veya dolaylı olarak görsel ve işitsel medyada çok sesliliği, haberleşme özgürlüğünü, bağımsız ve tarafsız yayıncılığı engeller nitelikte etki ve sonuç doğurmaması gerekmektedir.

71. Dava konusu kurallar verici tesis ve işletim şirketinin faaliyet alanı olan radyo ve televizyon yayınlarının karasal verici istasyonlarından iletimi yetkisi üzerinde idarece tasarrufta bulunulabileceğine ilişkin bir düzenleme içermemektedir. *Anlam ve Kapsam* bölümünde de (bkz. §§ 45-47) ifade edildiği gibi şirket, 6112 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri kapsamında faaliyetlerini gerçekleştirmekte olup karasal yayın lisansı alan veya yasal olarak yayınlarına devam eden tüm kuruluşlara tarafsızlık ve hakkaniyet ölçülerinde, makul ve ayrımcılık içermeyecek şekilde eşit koşullarda hizmet vermek zorundadır. Medya hizmet sağlayıcıların yayın hizmetlerinin içeriğine ve yayınlanmasına önceden müdahale edilmesi veya yayınların içeriğinin önceden denetlenmesi mevzuat gereği mümkün bulunmamaktadır. Yayınların sürekliliğinin sağlanması ile herhangi bir değişiklik yapılmadan iletilmesi esas olup anılan hususlarda denetimler idari ve mali özerkliğe sahip, tarafsız bir kamu tüzel kişiliği olan RTÜK tarafından gerçekleştirilecektir.

72. Verici tesis ve işletim şirketinin yayın hizmetlerinin iletimi faaliyetlerine ilişkin olarak uyması gereken şartlar RTÜK tarafından belirlenmekte, verici tesis ve işletim şirketine RTÜK tarafından verilen yayın iletim yetkisi gerektiğinde yine RTÜK tarafından iptal edilebilmektedir. Yine verici tesislerden yararlanma usul ve esasları, medya hizmet sağlayıcılarla yapılacak tip sözleşmeler ile yayın iletim hizmet bedeli tarifesi RTÜK'ün onayına tabi olup belirtilen alanlarda RTÜK'ün onayı olmaksızın değişiklik yapılamamaktadır. Kurulmasına izin verilen radyo ve televizyon verici tesislerin mevzuat kapsamında amacına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığı da RTÜK'ün denetimi altında bulunmaktadır. Şirketin sunduğu hizmetlerde ilgili mevzuata aykırılık tespit edilmesi halinde gerekli müeyyideleri uygulamak RTÜK'ün görev ve yetkisindedir.

73. Bu kapsamda radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetleri alanındaki düzenleyici hükümler ile RTÜK tarafından gerçekleştirilecek denetimler ve uygulanabilecek müeyyideler dikkate alındığında verici tesis ve işletim şirketince yayın iletim yetkisinin amacına uygun olarak kullanılmasını sağlayacak ve bu konudaki olası keyfilikleri önleyecek yasal güvencelerin bulunduğu görülmektedir. Bu itibarla kurallarla ulaşılmak istenen kamu yararı ile ifade ve basın özgürlüklerine yönelik kişisel yarar arasında bulunması gereken makul dengenin gözetildiği ve kuralların orantısız bir sınırlamaya neden olmadığı anlaşılmaktadır.

74. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın 13., 26. ve 28. maddelerine aykırı değildir. İptal taleplerinin reddi gerekir.

D. Kanun'un 8. Maddesiyle 6112 Sayılı Kanun'un 26. Maddesinin (8) Numaralı Fıkrasının Üçüncü Cümlesinin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

75. Dava dilekçesinde kuralın 6112 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (8) numaralı fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

76. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 5. maddesi yönünden de incelenmiştir.

77. Dava konusu kuralla verici tesis ve işletim şirketine ortak olacakların hisse oranının yüzde onu geçemeyeceğini öngören 6112 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (8) numaralı fıkrasının üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

78. Anayasa'nın 5. maddesinde kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya çalışmak devletin temel amaç ve görevleri arasında sayılmıştır. Temel hak ve özgürlüklerin gerçek anlamda korunması devletin pozitif yükümlülüklerini yerine getirmesine bağlıdır.

79. İfade özgürlüğü ve özel olarak basın özgürlüğü alanında devletin pozitif ve negatif yükümlülükleri bulunmaktadır. Kamu makamları negatif yükümlülük kapsamında zorunlu olmadıkça düşüncenin açıklanmasını ve yayılmasını yasaklamamalı, yaptırımlara tabi tutmamalı, pozitif yükümlülük kapsamında ise ifade özgürlüğünün gerçek ve etkili korunması için gereken tedbirleri almalıdır (*Nilgün Halloran*, B. No: 2012/1184, 16/7/2014, § 43).

80. 7076 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikten önce 6112 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (8) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinde verici tesisi ve işletim şirketinin ulusal karasal yayın lisansına sahip kuruluşlarca ortak olarak kurulacağı ifade edilmiş, bu düzenlemenin bir uzantısı olarak yürürlükten kaldırılan dava konusu üçüncü cümlede şirkete ortak olacakların hisse oranlarına üst sınır getirilerek bu oranın yüzde onu geçemeyeceği belirtilmiştir. Bu kapsamda karasal yayın lisansına sahip şirketlerin verici tesis ve işletim şirketinde çoğulcu bir şekilde temsil edilmeleri mümkün kılındığı gibi karasal yayın lisansına sahip herhangi bir şirketçe yayın iletimi konusunda münhasır yetkiye sahip verici tesis ve işletim şirketi üzerinde hâkimiyet kurulmasının önüne geçilmesi, birden fazla şirketin birlikte hareket ederek hakimiyet sağlamasının ise önemli ölçüde zorlaştırılması sağlanmıştır. Yürürlükten kaldırılan düzenlemenin etki ve sonuçları itibarıyla doğrudan yayınların iletimine ilişkin bulunduğu ve devletin ifade özgürlüğü kapsamındaki pozitif yükümlülükleri kapsamında bulunduğu açıktır.

81. Dava konusu kuralla verici tesis ve işletim şirketine ortak olacakların hisse oranının yüzde onu geçemeyeceğini öngören düzenlemenin yürürlükten kaldırılmasının, 7076 sayılı Kanun'un 8. maddesiyle 6112 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (8) numaralı fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerinde yapılan değişikliklerle doğrudan bağlantısı bulunmaktadır. Söz konusu cümlelerde yapılan değişikliklerle verici tesisi ve işletim şirketinin sermayesinin en az yarısının kamuya ait olması öngörülerek şirketin ortaklık yapısı ve hisse oranları hususunda yeni bir düzenleme getirilmiştir. Buna göre şirketin kamu dışı sermaye payına sınırlama getirilerek şirketteki kamu payı %50 veya daha fazla olacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Yeni düzenlemenin de etki ve sonuçları itibarıyla verici tesisi ve işletim şirketine ortak olan yayın lisansına sahip herhangi bir şirketçe veya birlikte hareket eden birden fazla şirketçe çoğunluğa sahip olunmak suretiyle yayınların iletimi alanında hakimiyet kurulmasına imkân vermediği anlaşılmaktadır.

82. Buna göre ifade ve basın özgürlüğünün etkin bir şekilde korunabilmesi bakımından gerekli tedbirlerin alınmasında devletin amaca uygun, elverişli araçları seçmek konusundaki takdir yetkisi de dikkate alındığında verici tesis ve işletim şirketine ortak olacakların hisse oranının yüzde onu geçemeyeceğini öngören düzenlemenin yürürlükten kaldırılmasının ifade ve basın özgürlüğünü ihlal eden bir yönü bulunmamaktadır.

83. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 5., 26. ve 28. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

E. Kanun'un 8. Maddesiyle 6112 Sayılı Kanun'un 26. Maddesinin (8) Numaralı Fıkrasının Beşinci Cümlesine Eklenen "...veya bu Kanunun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca yayınlarına devam eden..." İbaresinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

84. Dava dilekçesinde kuralın 6112 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (8) numaralı fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

85. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 5. maddesi yönünden de incelenmiştir.

86. 6112 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (8) numaralı fıkrasının beşinci cümlesinde verici tesis ve işletim şirketinin RTÜK'ten karasal yayın lisansı almış veya 6112 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesinin birinci fıkrası uyarınca yayınlarına devam eden tüm kuruluşlara tarafsızlık ve hakkaniyet ölçülerinde, makul ve ayrımcılık içermeyecek koşullarda hizmet vermek zorunda olduğu öngörülmüş olup cümlede yer alan " ...veya bu Kanun'un geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca yayınlarına devam eden..." ibaresi dava konusu kuralı oluşturmaktadır.

87. Karasal ortamdan yapılan radyo ve televizyon yayınlarıyla ilgili olarak medya hizmet sağlayıcı kuruluşlara kanal ve frekansları tahsis etme ve yayın lisansı verme yetkisi 6112 sayılı Kanun'la RTÜK'e verilmiştir.

88. Kuralın atıfta bulunduğu Kanun'un geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde, RTÜK tarafından sıralama ihalesi yapıp karasal yayın lisansları verilene kadar geçecek süre içerisinde sadece 13/4/1994 tarihli ve 3984 sayılı mülga Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun'un geçici 6. maddesi uyarınca karasal ortamda yayında olan radyo ve televizyon kuruluşlarının RTÜK tarafından yayın yapmalarına müsaade edilmiş olan yerleşim yerleri ile sınırlı olmak kaydıyla yayınlarına devam edecekleri düzenlenmiştir.

89. Bu bağlamda kural, verici tesis ve işletim şirketini, mülga 3984 sayılı Kanun'un geçici 6. maddesi uyarınca karasal ortamda yayın yapmalarına müsaade edilen kuruluşlara da tarafsızlık ve hakkaniyet ölçülerinde, makul ve ayrımcılık içermeyecek koşullarda hizmet vermekle yükümlü kılmaktadır.

90. Bu kapsamda karasal ortamdan yapılan yayınları münhasıran iletme yetkisine sahip verici tesis ve işletim şirketince tüm kuruluşlara eşit koşullarda, adil ve hakkaniyete uygun hizmet verilmesinin sağlanmasını amaçlayan ve bu yönüyle yayın iletim hizmeti alan kuruluşlar yönünden güvence getiren kuralın yayın iletim yetkisinin kullanılmasında keyfi sınırlama ve uygulamalara, müdahale ve baskılara sebebiyet vereceği söylenemez. Kural, ifade ve basın özgürlüğünün etkin bir şekilde korunması bakımından devletin pozitif yükümlülükleri kapsamında bulunmaktadır. Yayın iletim hizmeti alan tüm kuruluşlara eşit ve adil koşullarda hizmet sunulmasını güvence altına almayı amaçlayan kuralın ifade ve basın özgürlüğünü ihlal eden bir yönü bulunmamaktadır.

91. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 5., 26. ve 28. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

F. Kanun'un 10. Maddesiyle 298 Sayılı Kanun'un 149/A Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasının İncelenmesi

1. Anlam ve Kapsam

92. 298 sayılı Kanun'un dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılan 149/A maddesinde, seçimlerle ilgili olarak mevzuata aykırı yayın yapan özel radyo ve televizyonlara uygulanacak yaptırımlar düzenlenmiştir. Buna göre anılan Kanun'un 55/A maddesine ve Yüksek Seçim Kurulunca (YSK) belirlenen esaslara aykırı olarak ülke genelinde yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşları YSK tarafından, yerel yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşları ise yayının yapıldığı yer ilçe seçim kurulunca öncelikle uyarılacak veya aynı yayın kuşağında açık bir şekilde özür dilemesi istenecek; bu talebe uyulmaması veya aykırılığın tekrarı hâlinde ihlale konu programın yayını kuralda belirlenen alt ve üst sınırlar arasında durdurulacak, aykırılığın tekrarı hâlinde ise özel radyo ve televizyon kuruluşunun yayınlarının yine kuralda belirlenen alt ve üst sınırlar arasında durdurulmasına karar verilecektir. Yaptırım kararları ilgili en yüksek mülki amirlerce derhâl yerine getirilecek, ayrıca yayın durdurulması kararı verilen özel radyo ve televizyon kuruluşlarının sorumlularına da idari para cezası uygulanacaktır.

93. Yürürlükten kaldırılan maddenin atıfta bulunduğu Kanun'un 55/A maddesinde seçimlerle ilgili olarak özel radyo ve televizyonlarla yayınlara ilişkin esaslara yer verilmiştir. Maddenin birinci fıkrasında seçimlerin başlangıç tarihinden oy verme gününün bitimine kadar özel radyo ve televizyon kuruluşlarının yapacakları yayınlarda 2954 sayılı Kanun'un 5., 20., 22. ve 23. maddeleri ile 31. maddenin ikinci fıkrası hükümlerine tâbi oldukları düzenlenmiştir.

94. 2954 sayılı Kanun'un 5. maddesinde genel yayın esasları, 20. maddesinde Cumhurbaşkanı'nın ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerin açıklamaları ve faaliyetleri ile karşı görüşlerin yayınlanmasına ilişkin usul ve şartlar, 22. maddesinde siyasi partilerin seçimlerde radyo ve televizyonlardan faydalanmalarına ilişkin esas, şekil ve şartlar ile seçim propagandası yapmaları ve yükümlülüklerinin hangi hükümlere tabi bulunduğu, 23. maddesinde Cumhurbaşkanı veya görevlendireceği bakan tarafından millî güvenliğin açıkça gerekli kıldığı hâllerde haber veya yayınların men edilmesinin usul, şekil, kapsam ve sınırları düzenlenmiştir. 31. maddenin ikinci fıkrasında ise radyo ve televizyon yayınlarının yayından önce denetimine ilişkin bir kısım esaslara yer verilmekte iken anılan madde 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 95. maddesi kapsamında yürürlükten kaldırılmıştır.

95. Buna göre 298 sayılı Kanun'un 55/A maddesinin birinci fıkrası uyarınca seçimlerin başlangıç tarihinden oy verme gününün bitimine kadar özel radyo ve televizyon kuruluşlarının yapacakları yayınlarında genel itibarıyla millî birlik ve beraberliğin korunması, millî hedef ve menfaatlerin gözetilmesi, devlet otoritesi ve düzeninin sağlanması, genel ahlakın, toplumun gelişimi ve sağlığının korunması, doğru ve ilkeli haberciliğin gerçekleştirilmesini amaçlayan genel yayın esaslarına uygun hareket etmeleri, Cumhurbaşkanı ve siyasi parti açıklamalarının ve faaliyetlerinin yayınlanması, seçimlerde siyasi partilerin yayınları ile millî güvenlik açısından menedilebilecek yayınlara ilişkin kanun hükümlerine uygun olarak yayınlarını gerçekleştirmeleri gerekmektedir.

96. Anılan maddenin ikinci fıkrasında; seçimin başlangıç tarihinden itibaren oy verme gününden önceki yirmi dört saate kadar olan sürede siyasi partilerin veya adayların radyo ve televizyonlarda birlikte veya ayrı ayrı açık oturum, röportaj, panel gibi programlara katılarak görüşlerini açıklayabilecekleri, siyasi partiler veya adayların açık veya kapalı yer toplantılarının radyo ve televizyonlarda canlı olarak yayınlanabileceği ifade edilmiş olup özel radyo ve televizyon kuruluşlarının bu mahiyetteki yayınlarını fıkra da belirtilen süre sınırlamalarına uygun olarak yerine getirmeleri gerekmektedir. Maddenin üçüncü fıkrasında ise özel radyo ve televizyonların yayın ilkelerinin belirlenmesinde YSK'nın görevli ve yetkili olduğu belirtildiğinden özel radyo ve

televizyon kuruluşlarının yayınlarının YSK tarafından belirlenen yayın ilkelerine de uygun bulunması zorunludur.

97. Dava konusu kuralla seçim sürecinde 298 sayılı Kanun'un 55/A maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında belirlenen yayın esaslarına ve YSK tarafından belirlenen yayın ilkelerine ve esaslara aykırı yayın yapan özel radyo ve televizyon kurumlarına yaptırım uygulanmasına yönelik hükümler içeren 298 sayılı Kanun'un 149/A maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

2. İptal Talebinin Gerekçesi

98. Dava dilekçesinde özetle; seçim süresince özel radyo ve televizyon yayınlarında uyulması gereken ilkelere aykırı hareket edilmesini yaptırma bağlayan düzenlemenin yürürlükten kaldırılmasının serbest seçim ilkesi ile seçimlerin dürüstlüğü ilkesine aykırı olduğu, seçimler sırasında özel radyo ve televizyonların tarafsız yayın yapmaları ile tüm adayların eşit koşullarda seçime katılabilmemesinin güvence altına alınması gerektiği, özel yayın kuruluşlarının seçim ilkelerine aykırı yayınlarının yaptırımsız bırakıldığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 67. ve 79. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

99. Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuki güvenliği sağlayan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuk kurallarıyla kendini bağlı sayan ve yargı denetimine açık olan devlettir.

100. Hukuk devletinde ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirlerine ilişkin kurallar, Anayasa'ya aykırı olmamak üzere ülkenin sosyal, kültürel yapısı, ahlaki değerleri ve ekonomik hayatın gereksinimlerini gözönüne alan suç politikasına göre belirlenir. Kanun koyucu, izlediği suç politikası gereği bazı fiilleri ceza hukuku alanından çıkarabileceği gibi korudukları hukuki yararları ve neden olduğu sonuçları esas alarak birtakım suçları farklı yaptırımlara da tabi kılabilir. Kanun koyucunun bu konudaki tercih ve takdirinin yerindeliğinin incelenmesi, anayasal denetimin kapsamı dışında kalmaktadır.

101. Anayasa'nın 67. maddesinin birinci fıkrasında vatandaşların, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasî parti içinde siyasî faaliyette bulunma ve halkoylamasına katılma haklarına sahip oldukları belirtilmiş; ikinci fıkrasında seçimlerin ve halkoylamasının serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre yargı yönetim ve denetimi altında yapılacağı hükme bağlanarak seçimlerin temel ilkelerine yer verilmiştir.

102. Anayasa'nın 79. maddesinin, seçimlerin yargı organlarının genel yönetimi ve denetimi altında yapılacağını belirten birinci fıkrasından sonra YSK'nın görev ve yetkilerini düzenleyen ikinci fıkrasında "*seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama*" görevinin YSK'ya verildiği belirtilmiştir. Maddede vurgulanan *seçimlerin dürüstlüğü ilkesi*, 67. maddenin ikinci fıkrasında belirtilen ilkeleri kapsadığı gibi onları ön plana çıkarmaktadır. Anılan ilkeler de dürüstlük ilkesini somutlaştırmakta, onunla birleşmekte ve bütünleşmektedir.

103. 298 sayılı Kanun'un 55/A maddesinde özel radyo ve televizyonların seçim sürecinde yapacakları yayınlar bakımından süre, kapsam ve mahiyet itibarıyla tabi bulunduğu kurallar ve esaslar düzenlenmiş; 6112 sayılı Kanun'un 30. maddesinde de seçim dönemindeki yayınlar

yönünden ayrıca düzenleme getirilerek seçimlerle ilgili olarak seçim dönemlerinde yapılan yayınlara ilişkin usul ve esasların YSK tarafından belirleneceği, RTÜK'ün medya hizmet sağlayıcılarının seçim dönemlerindeki yayınlarını YSK kararları doğrultusunda izleyeceği, denetleyeceği ve değerlendireceği ifade edilmiştir.

104. 298 sayılı Kanun'un 149/A maddesinde ise aynı Kanun'un 55/A maddesine ve YSK tarafından belirlenen esaslara aykırı yayın yapan özel radyo ve televizyon kurumlarına yaptırım uygulanması öngörülmekte iken söz konusu madde dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

105. Kanun koyucu, tercih ettiği suç politikasına uygun olarak Anayasa'ya bağlı kalmak koşuluyla ve cezalandırmadaki amacı gözeterek suç ve cezayı belirleyebilir ya da daha önce suç olarak kabul edilen bir eylemi suç olmaktan çıkarabilir, gerekirse cezalandırmaktan da vazgeçebilir. Bu bağlamda, belirlenen suç politikası gereğince seçim sürecinde özel radyo ve televizyon yayınlarına ilişkin suçları 298 sayılı Kanun kapsamında düzenleyen hükmü yürürlükten kaldırma konusunda kanun koyucu takdir yetkisine sahiptir.

106. Diğer taraftan 298 sayılı Kanun kapsamındaki anılan hükmün yürürlükten kaldırılmasıyla, seçim sürecinde özel radyo ve televizyon yayınlarının kanunda belirlenen kural, ilke ve esaslara aykırı olarak gerçekleştirilmesi halinin tamamen yaptırımsız kalması da söz konusu değildir. 6112 sayılı Kanun'un 8. maddesinde yayın hizmetlerinin kamusal sorumluluk anlayışıyla hangi yayın hizmet ilkelerine uygun olarak sunulacağı düzenlenmiş olup 32. maddesinde yayın hizmet ilkelerine aykırı yayın yapılması halinde uygulanacak idari yaptırımlar da ayrıca düzenlenmiştir. 6112 sayılı Kanun'da ifade edilen yayın hizmet ilkelerinin 2954 sayılı Kanun'un 5. maddesinde düzenlenen genel yayın esaslarıyla önemli ölçüde örtüştüğü açıktır.

107. Anılan hususlar birlikte değerlendirildiğinde dava konusu kuralla 298 sayılı Kanun'un 149/A maddesinin yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'da güvence altına alınan seçimlerin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü zedeleyen bir yönü bulunmamaktadır.

108. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2., 67. ve 79. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

G. Kanun'un 11. Maddesiyle 6758 Sayılı Kanun'un 20. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının Değiştirilen İkinci Cümlesinin İncelenmesi

1. Anlam ve Kapsam

109. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluş olarak 5411 sayılı Kanun ile diğer mevzuat hükümleri kapsamında kendisine verilen görevleri yerine getirmek amacıyla kurulmuştur. 6758 sayılı Kanun'un 19. maddesinde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce terör örgütlerine aidiyeti, iltisakı veya bunlarla irtibatı nedeniyle kayyım atanmasına karar verilen şirketlerdeki kayyımlık görevleri ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra olağanüstü hâlin devamı süresince aynı sebeplerle şirketlere, ortaklık paylarına ve mal varlıklarına kayyım atanmasına karar verilmesi hâlinde kayyımlık görevlerinin TMSF tarafından yerine getirilerek yürütüleceği düzenlenmiştir.

110. 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 128. maddesinde ise soruşturma veya kovuşturma konusu suça ilişkin olarak şüpheli ve sanığa ait taşınmaz ve diğer mal varlığı değerlerine el konulmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiş olup maddenin 15/8/2016 tarihli ve 674 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 13. maddesiyle eklenen ve 6758 sayılı Kanun'un 13. maddesiyle aynen

kabul edilen (10) numaralı fıkrasında elkonulan taşınmaz, hak ve alacakların idaresi gerektiğinde bu mal varlığı değerlerinin yönetimi amacıyla kayyım atanabileceği belirtilmiştir.

111. Dava konusu kuralda kayyımlik yetkisi TMSF'ye devredilen veya TMSF'nin kayyım olarak atandığı şirketleri ve ortaklık paylarını soruşturma ve kovuşturma süresince yönetmek ve temsil etmek üzere atananlar veya görevlendirilenler ile 5271 sayılı Kanun'un 128. maddesinin (10) numaralı fıkrasına göre mal varlığı değerlerinin yönetimi amacıyla atananlar ve bu kapsamda icra edilen iş ve işlemler hakkında 6755 sayılı Kanun'un 37. ve 38. maddelerinin uygulanacağı öngörülmüştür.

112. Dava konusu kuralın atıfta bulunduğu 6755 sayılı Kanun'un 37. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, 15/7/2016 tarihli darbe teşebbüsünün bastırılması sürecinde görev alan kamu görevlilerinin sorumlulukları düzenlenmiştir. Fıkarda, 15/7/2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemleri ile bunların devamı niteliğindeki eylemlerin bastırılması kapsamında karar alan, karar veya tedbirleri icra eden, her türlü adli ve idari önlemler kapsamında görev alan kişiler ile olağanüstü hâl süresince yayımlanan KHK'lar kapsamında karar alan ve görevleri yerine getiren kişilerin bu karar, görev ve fiilleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluklarının doğmayacağı hüküm altına alınmıştır. Maddenin 20/11/2017 tarihli ve 696 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 121. maddesiyle eklenen (2) numaralı fıkrasında da "*Resmi bir sıfat taşıyıp taşımadıklarına veya resmi bir görevi yerine getirip getirmediğine bakılmaksızın...*" ibaresi ile resmi bir görevi olmayan kişiler hakkında aynı düzenleme yapılmıştır. Maddeye dava tarihinden sonra 5/12/2019 tarihli ve 7194 sayılı Kanun'un 50. maddesiyle eklenen (3) numaralı fıkrasında ise, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan ve bu nedenle kamu görevinden çıkarılmış olan kişilerden, adli veya idari soruşturma veya kovuşturması devam edenlerin sosyal güvenlik haklarına ilişkin başvuruları hakkında 31/10/2019 tarihine kadar karar alan, bu kararları yerine getiren veya işlem yapmayan kamu görevlilerinin bu karar ve fiilleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluklarının doğmayacağı düzenlenmiş; anılan fıkarda yer alan "*...Milli Güvenlik Kurulunca...*" ibaresi ile "*...hukuki,...*" ve "*...mali...*" ibareleri Anayasa Mahkemesinin 3/6/2021 tarihli ve E.2020/18, K.2021/38 sayılı kararıyla iptal edilmiştir.

113. Buna göre olağanüstü hâl kapsamında yapılan düzenlemeler bağlamında kayyımlik yetkisi TMSF'ye devredilen veya TMSF'nin kayyım olarak atandığı şirketleri ve ortaklık paylarını soruşturma ve kovuşturma süresince yönetmek ve temsil etmek üzere atananlar veya görevlendirilenler ile yine olağanüstü hal kapsamında yapılan düzenlemeler bağlamında 5271 sayılı Kanun'un 128. maddesinin (10) numaralı fıkrasına göre mal varlığı değerlerinin yönetimi amacıyla kayyım olarak atanan kişilerin olağanüstü hâl süresince yayımlanan KHK'lar kapsamında icra ettikleri iş ve işlemleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumlulukları doğmayacaktır.

114. Öte yandan kuralın atıfta bulunduğu 6755 sayılı Kanun'un 38. maddesinde olağanüstü hâl süresince yayımlanan KHK'lar kapsamında alınan kararlar ve yapılan işlemler nedeniyle açılan davalarda yürütmenin durdurulmasına karar verilemeyeceği düzenlenmekte iken anılan madde dava tarihinden sonra Anayasa Mahkemesinin 24/12/2020 tarihli ve E.2017/21, K.2020/77 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

2. İptal Talebinin Gerekçesi

115. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralla kayyım olarak atanan kişilere hukuki, idari, mali ve cezai muafiyet getirilerek bu kişilere madde kapsamındaki karar, görev ve fiillerinden dolayı mutlak bir sorumsuzluk hali öngörüldüğü, böylece hukuka aykırı davranışlara dokunulmazlık

sağlandığı, olağanüstü hâl rejiminin hukuk devletinin askıya alınması anlamına gelmediği, şirket ortakları veya diğer bireylerin TMSF yetkililerinin işlemleri dolayısıyla ihlal edilen hakları için dava açmalarının veya haklarını aramalarının engellenemeyeceği, öte yandan olağanüstü hâllerde yürütmenin durdurulması kararı verilmesinin ancak kanunla sınırlanabileceği, bu konuda olağanüstü hâl kanununda düzenleme yapılmadan doğrudan KHK ile düzenleme yapılamayacağı, TMSF'nin açıkça hukuka aykırı eylemleri nedeniyle yürütmeyi durdurma kararı verilememesinin hak arama özgürlüğünü ortadan kaldırdığı ve ölçüsüz olduğu belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 15., 36., 40., 121., 125. ve 129. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Cümlede Yer Alan "...38 inci..." İbaresini

116. Dava konusu kuralla kayımlık yetkisi TMSF'ye devredilen veya TMSF'nin kayyım olarak atandığı şirketleri ve ortaklık paylarını soruşturma ve kovuşturma süresince yönetmek ve temsil etmek üzere atananlar veya görevlendirilenler ile 5271 sayılı Kanun'un 128. maddesinin (10) numaralı fıkrasına göre mal varlığı değerlerinin yönetimi amacıyla atananlar ve bu kapsamda icra edilen iş ve işlemler hakkında 6755 sayılı Kanun'un 38. maddesinin uygulanacağı öngörülmüştür. Ancak 6755 sayılı Kanun'un 38. maddesi dava tarihinden sonra Anayasa Mahkemesinin 24/12/2020 tarihli ve E.2017/21, K.2020/77 sayılı kararı ile iptal edilmiş ve bu iptal kararı 8/4/2021 tarihli ve 31448 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Dolayısıyla 6755 sayılı Kanun'un 38. maddesine atıf yapan dava konusu ibarenin uygulanma imkânı kalmamıştır.

117. Açıklanan nedenle konusu kalmayan ibareye ilişkin iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

b. Cümlenin Kalan Kısmı

118. Kurala ilişkin olarak *Anlam ve Kapsam* bölümünde belirtildiği üzere dava konusu kuralla olağanüstü hâl kapsamında yapılan düzenlemeler bağlamında kayımlık yetkisi TMSF'ye devredilen veya TMSF'nin kayyım olarak atandığı şirketleri ve ortaklık paylarını soruşturma ve kovuşturma süresince yönetmek ve temsil etmek üzere atananlar veya görevlendirilenler ile yine olağanüstü hâl kapsamında yapılan düzenlemeler bağlamında 5271 sayılı Kanun'un 128. maddesinin (10) numaralı fıkrasına göre mal varlığı değerlerinin yönetimi amacıyla kayyım olarak atanan kişilerin olağanüstü hâl süresince yayımlanan KHK'lar kapsamında icra ettikleri iş ve işlemleri nedeniyle 6755 sayılı Kanun'un 37. maddesi uyarınca hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluklarının doğmayacağı hüküm altına alınmaktadır.

119. Dava konusu kuralın atıfta bulunduğu 6755 sayılı Kanun'un 37. maddesinin (1) numaralı fıkrasının iptali talebi Anayasa Mahkemesinin 24/12/2020 tarihli ve E.2017/21, K.2020/77 sayılı kararı ile reddedilmiştir. Yine kuralda olduğu gibi Olağanüstü Hâl İşlemleri İnceleme Komisyonu üyelerinin üyelik görevleri kapsamındaki karar, görev ve fillerine ilişkin hukuki, idari, mali ve cezai sorumlulukları hakkında 6755 sayılı Kanun'un 37. maddesine atıfta bulunan 1/2/2018 tarihli ve 7075 sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 4. maddesinin (4) numaralı fıkrasının iptali talebi de Anayasa Mahkemesinin 24/12/2019 tarihli ve E.2018/74, K.2019/92 sayılı kararıyla reddedilmiştir. Benzer şekilde 18/10/2016 tarihli ve 6749 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un bu Kanun kapsamında olağanüstü hâlin ilanına neden olan koşulların ortadan kaldırılmasına yönelik tedbirlere ilişkin karar alan ve görevleri yerine getiren kişilerin bu görevleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluklarının

doğmayacağını öngören 9. maddesinin iptali talebi Anayasa Mahkemesinin 24/7/2019 tarihli ve E.2016/205, K.2019/63 sayılı kararlarıyla reddedilmiştir.

120. Anılan kararlarda da ifade edildiği üzere kanunların verdiği yetkinin kullanılması ya da kanunlarca verilen görevlerin yerine getirilmesi veya bu kapsamda kararlar alınması, hukuk sistemimizce hukuka uygunluk nedeni olarak kabul edilmiştir. Bir fiilin hukuka uygunluğu onun hukuk sisteminin tümüyle uyumlu olduğunu gösterir. Bu durum hukukun bütünlüğü ilkesinin bir sonucudur. Bu nedenle hukuka uygun bir fiil nedeniyle onu icra edenlerin sorumluluğu söz konusu değildir. Başka bir ifadeyle hukuka uygun bir fiili gerçekleştirenlere hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluk yüklenemez. Kanunla verilmiş olan bir görevin yerine getirilmesi ya da bu kapsamda bir karar alınması, kişiye verilmiş bir görevken aynı zamanda bu görevin yerine getirilmesinin hukuka aykırılık oluşturması çelişkiye sebep olur. Dolayısıyla kişilerin kanunlarla verilmiş olan görevleri kanuni usul ve esaslara uygun olarak yerine getirmeleri ya da bu kapsamda karar almaları sonucunda hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluklarının doğmaması tabiidir (AYM, E.2016/205, K.2019/63, 24/7/2019, §132; AYM, E.2018/74, K.2019/92, 24/12/2019, §48; AYM, E.2017/21, K.2020/77, 24/12/2020, §249).

121. Demokratik ülkelerde olağanüstü yönetim usulleri hukuku dışlayan, keyfi yönetim anlamına gelmez. Olağanüstü yönetimler kaynağını Anayasa'da bulan, anayasal kurallara göre yürürlüğe konulan, yasama ve yargı organlarının denetiminde varlıklarını sürdüren rejimlerdir.

122. Kural bir yargılama engeli getirmemektedir. Kayımlık yetkisini kullanan kişilerin haksızlık oluşturduğu ileri sürülen işlemleri yönünden yapılacak incelemede söz konusu işlemlerin olağanüstü hâl süresince yayınlanan KHK'lar kapsamında icra ettikleri görev gereği ifa edilip edilmediği ya da görevden kaynaklanıp kaynaklanmadığının değerlendirileceği kuşkusuzdur. Bu değerlendirme sonucunda işlemlerin olağanüstü hâl süresince yayınlanan KHK'lar kapsamında görevle ilgili olmadığı ya da bunun sınırlarını aştığının tespit edilmesi hâlinde ilgili kişilerin sorumlulukları gündeme gelecektir. Nitekim 6758 sayılı Kanun'un 19. maddesinde de kayyım temsilcilerinin işlerin yürütülmesi bakımından ticari teamüllere uygun ve basiretli bir tüccar gibi hareket edecekleri ifade edilmiştir. Bu bağlamda Kanun'da kayımlık yetkisi verilen kişilere olağanüstü hâl süresince yayınlanan KHK'lar kapsamında hukuka aykırı, haksız fiil veya suç işleme görev veya yetkisinin verilmediği ve verilemeyeceği açık olduğuna göre kuralın haksız fiil veya suç teşkil eden eylemleri kapsamadığı tartışmasızdır.

123. Dava konusu kuralın düzenlenme ihtiyacının olağanüstü hâl KHK'ları ile verilen görevlerin niteliğinden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Nitekim terör örgütlerine aidiyet, iltisak ve irtibat nedeniyle el konulan şirketleri veya mal varlığı değerlerini yönetmek amacıyla kayyım atanması veya görevlendirilmesi olağanüstü hâl kapsamında üstlenilen bir görevin icrasından ibaret olup söz konusu görevin önemli bir kısmı olağanüstü hâlde alınması gereken, dolayısıyla olağan dönemin hukuki düzenlemelerinden oldukça farklı olan tedbirlere yöneliktir. Söz konusu tedbirlerin anılan niteliği dikkate alındığında bunlara ilişkin görevlerin etkili biçimde uygulanması hususunda tereddüt oluşabilir. Bu bağlamda dava konusu kuralla kanun koyucunun olağanüstü hâl kapsamında şirket, ortaklık payları ve varlıkların yönetimi ve bu kapsamdaki işlerin yürütülmesi için atananların veya görevlendirilenlerin olağanüstü hâl süresince yayımlanan KHK'lar kapsamında görevlerini herhangi bir endişe ve tereddüt duymadan yerine getirmelerini ve çalışmalarında başarılı olmalarını amaçladığı anlaşılmaktadır. Bu itibarla kural kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında olup hukuk devleti ilkesine aykırılık oluşturmamaktadır.

124. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 15., 36., 40., 121., 125. ve 129. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

125. Dava dilekçesinde özetle, dava konusu kuralların uygulanmaları hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğabileceği belirtilerek yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talep edilmiştir.

1/2/2018 tarihli ve 7076 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un;

A. 1. 3. maddesiyle 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na eklenen geçici 17. maddenin birinci fıkrasında yer alan "...*Fondan...*" ibaresine,

2. 4. maddesiyle 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 160. maddesine eklenen dördüncü fıkrada yer alan "...*yahut sair yöntemlerle...*" ibaresine,

3. 8. maddesiyle 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 26. maddesinin (8) numaralı fıkrasının;

a. Değiştirilen birinci ve ikinci cümlelerine,

b. Üçüncü cümlesinin yürürlükten kaldırılmasına,

c. Beşinci cümlesine eklenen "...*veya bu Kanunun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca yayınlarına devam eden...*" ibaresine,

4. 10. maddesiyle 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 149/A maddesinin yürürlükten kaldırılmasına,

5. 11. maddesiyle 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 20. maddesinin (1) numaralı fıkrasının değiştirilen ikinci cümlesinin "...*38 inci...*" ibaresi dışında kalan kısmına,

yönelik iptal talepleri 13/10/2021 tarihli ve E.2018/93, K.2021/69 sayılı kararla reddedildiğinden bu cümlelere, ibarelere, kısma ve yürürlükten kaldırılmalara ilişkin yürürlüğün durdurulması taleplerinin REDDİNE,

B. 11. maddesiyle 6758 sayılı Kanun'un 20. maddesinin (1) numaralı fıkrasının değiştirilen ikinci cümlesinde yer alan "...*38 inci...*" ibaresine ilişkin iptal talebi hakkında 13/10/2021 tarihli ve E.2018/93, K.2021/69 sayılı kararla karar verilmesine yer olmadığına karar verildiğinden bu ibareye ilişkin yürürlüğün durdurulması talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

13/10/2021 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V. HÜKÜM

1/2/2018 tarihli ve 7076 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un;

A. 3. maddesiyle 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na eklenen geçici 17. maddenin birinci fıkrasında yer alan "...*Fondan...*" ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE,

B. 4. maddesiyle 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 160. maddesine eklenen dördüncü fıkrada yer alan "...yahut sair yöntemlerle..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE,

C. 8. maddesiyle 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 26. maddesinin (8) numaralı fıkrasının;

1. Değiştirilen birinci ve ikinci cümlelerinin Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE,

2. Üçüncü cümlesinin yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE,

3. Beşinci cümlesine eklenen "...veya bu Kanunun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca yayınlarına devam eden..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE,

Ç. 10. maddesiyle 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 149/A maddesinin yürürlükten kaldırılmasının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE,

D. 11. maddesiyle 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 20. maddesinin (1) numaralı fıkrasının değiştirilen;

1. İkinci cümlesinde yer alan "...38 inci..." ibaresine ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

2. İkinci cümlesinin kalan kısmının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE,

13/10/2021 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Esas Sayısı : 2018/93
Karar Sayısı : 2021/69

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
Basri BAĞCI

Üye
İrfan FİDAN